

Evaluace v polovině období OP AMIF, OP FVB a OP NSHV v programovém období 2021-2027

PRŮBĚŽNÁ ZPRÁVA

Březen 2024

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah

Seznam zkratek.....	1
Manažerské shrnutí	2
Executive Summary	5
1 Úvod	9
Stručný kontext a cíle Evaluace	9
Metodologický postup	11
2 Rekonstrukce intervenční logiky	13
Rekonstrukce intervenční logiky OP AMIF	13
Rekonstrukce intervenční logiky OP NSHV	15
Rekonstrukce intervenční logiky OP FVB	17
3 Evaluační zjištění	21
Relevance programů	21
Účelnost programů	32
Účinnost programů	44
Soudržnost	46
Přidaná hodnota na úrovni EU	48
4 Závěry a doporučení	51
5 Přílohy	56
Příloha A: Evaluační matice	56
Příloha B: Scénáře rozhovorů	56
Příloha C: Zápisy z rozhovorů	64
Příloha D: Intervenční logiky	64
Příloha E: Seznam indikátorů s nastavenou cílovou hodnotu bez závazků z projektů	64
Příloha F: Seznam vybraných projektů	67
Příloha G: Analýza aktérů	67
Seznam schémat a tabulek	68
Zdroje	69

Seznam zkratek

Zkratka	Pojem
AMIF	Azylový, migrační a integrační fond
API	Application programming interface (rozhraní pro programování aplikací)
ČR	Česká republika
DG	Directorate-General
EK	Evropská komise
EMPACT	European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats
EO	Evaluační otázka
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EUROPOL	Evropský policejní úřad
EY	Ernst & Young, s.r.o., Dodavatel
FVB	Fond pro vnitřní bezpečnost
IROP	Integrovaný regionální operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MMR-NOK	Národní orgán pro koordinaci
MoV	Monitorovací výbor
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra, Zadavatel
NNO	Nestátní nezisková organizace
NSHV	Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky
OP	Operační program
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OSN	Organizace spojených národů
PNR	Passenger Name Record (údaj ze záznamu o cestujících)
SC	Specifický cíl
ŘO	Řídící orgán

Manažerské shrnutí

Programy Evropské unie na podporu vnitřních věcí, realizované Ministerstvem vnitra, jsou v rámci implementace na počátku a není tedy možné vyhodnotit jejich, byť krátkodobé, dopady. Programy jsou však v obecné rovině vhodně nastaveny, a i přes nízkou alokaci mohou konkrétním skupinám pomoci k řešení jejich potřeb.

V programovém období 2021-2027 jsou finanční nástroje Evropské unie (dále také „EU“) v oblasti vnitřních věcí tvořeny třemi fondy:

- Azylovým, migračním a integračním fondem (dále jen „AMIF“),
- Fondem pro vnitřní bezpečnost (dále jen „FVB“),
- Nástrojem pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (dále jen „NSHV“).

V prostředí České republiky je každý z těchto fondů/nástrojů implementován pomocí samostatného operačního programu (dále také „OP“).

Na operační programy v oblasti vnitřních věcí bylo v České republice alokováno celkem **3,09 mld. Kč**. Nejvyšší částka 1 601,7 mil. Kč byla alokována na OP AMIF, dále pak 798,6 mil. Kč na OP FVB a 691,6 mil. Kč na OP NSHV. K 31. 12. 2023 bylo v právních aktech 38,2 % finančních prostředků z celkové alokace, nejvíce finančních prostředků se podařilo schválit v projektech OP FVB (52,8 %). Doposud byla proplacena pouze nepatrná částka finančních prostředků, která se na úrovni operačních programů pohybuje na úrovni 1–2,5 %. Tato skutečnost je dána zejména pozdějším začátkem implementace i delší dobou realizace schválených projektů. Čerpání je prozatím nerovnoměrné, což je dáno i typologií projektů v jednotlivých programech.

Programy nabízí víceletou podporu projektům, které by získaly financování obtížně...

Díky svému specializovanému zaměření a specifickým cílovým skupinám (unikátní je postavení OP AMIF se zacílením na státní příslušníky třetích zemí) mají OP v oblasti vnitřních věcí vysoký synergický potenciál. Výhodou je především víceleté financování projektů a možnost zaměřit se na aktivity s dlouhodobým dopadem. Bez podpory operačních programů by navíc některé věci (např. forenzní technologie či nástroje v boji s kyberkriminalitou) byly finančně nedosažitelné. Finanční alokace programů je v porovnání s ostatními OP a jinými zdroji financování, včetně státního rozpočtu, řádově nižší.

... prozatím bylo schváleno 21 projektů.

K 31. 12. 2023 bylo ve třech operačních programech schváleno 21 projektů z celkově 46 podaných projektů. Nejvíce projektů bylo schváleno v OP AMIF (12), který má zároveň i nejvyšší alokaci. 6 projektů bylo schváleno v OP FVB a 3 projekty v OP NSHV.

16 schválených projektů je/bylo realizováno organizačními složkami státu, 5 projektů realizují/realizovali příjemci z řad neziskových organizací.

**Intervenční logiky
programů jsou
nastaveny
nekompletně...**

V rámci programových dokumentů je sice možné dohledat intervenční logiky, ty jsou ovšem nekompletní a v některých případech příliš explicitní, kdy jsou aktivity konkretizovány na úroveň projektů. Intervenční logika předpokládá dopady programů, které jsou vzhledem k velikosti alokace a počtu schválených projektů nerelevantní a nedosažitelné. Takto nastavené intervenční logiky nemohou plnit svou funkci. Důležité je provázání jednotlivých částí intervenčních logik již ve fázi přípravy programových dokumentů. K tomuto účelu slouží například grafické znázornění, které předkládáme v rámci této zprávy a které poslouží k vyhodnocení výstupů, výsledků a dopadů programů v rámci závěrečné zprávy.

**... je tedy jen obtížné
sledovat dopady
intervencí programů.**

Doporučujeme tak zpracování intervenční logiky jednotlivých programů v plném rozsahu, včetně vnějších vlivů, které mají na intervence dopad, poučít se z aktuální situace a pro příští programové období zpracovat komplexní intervenční logiku včetně provazby na ukazatele výstupů a výsledků, na základě kterých bude možné úspěch programů hodnotit. V aktuálním období u značné části aktivit chybí ukazatel (kvantitativní či kvalitativní), podle kterého bude možné vyhodnocovat úspěšnost realizovaných aktivit a jejich dopad.

**Programy neumějí
reagovat na aktuální
výzvy.**

Schopnost programů pružně reagovat na změny potřeb je s ohledem na rozsah alokovaných prostředků a podstatu programů značně omezená. Kvůli menší alokaci jsou prostředky směřovány na aktivity s nejvýznamnějším potenciálním dopadem, v důsledku tedy do nižšího počtu projektů s typicky vyšší finanční náročností. Doporučujeme zachovat roli programů coby stabilizačního prvku, který zajišťuje víceleté financování intervencí. V programech se důsledně zaměřovat na strategické, dlouhodobé aktivity, na prevenci či řešení dlouhodobých krizí a jejich dopadů.

**Publicita programů
a jejich významu je
nižší, i vzhledem
k specifikům
podporovaných témat.**

Publicita programů je obecně dostatečná, vůči obecné veřejnosti je však nízká. Doporučujeme reflektovat potřeby jednotlivých stakehodlerů v oblasti publicity, a to včetně Evropské komise. Využít více MoV pro publicity projektů i dosažených výsledků programu, a to především vůči odborné veřejnosti. Informovat obecnou veřejnost o pozitivních přínosech programů, zde však selektivně, s reflexí k bezpečnosti státu i podporovaných cílových skupin.

**Sledované indikátory
neumožňují efektivní
řízení a
vyhodnocování
programů.**

Indikátory nepokrývají veškeré podporované aktivity, případně nereflktují věcnou náplň projektů (nerelevantní sledování rozpadu podle pohlaví, věku) a potřeby cílových skupin (dětí, ohrožené osoby). Řídící orgán je povinen pravidelně vykazovat datové sady vůči Evropské komisi, využitelnost těchto výkazů je nejasná.

**Administrativní zátěž
vnímají příjemci jako
adekvátní
programům...**

.. ale zařazení programů pod Obecné nařízení vytváří další administrativní nároky na řídicí orgán a příjemce. Doporučujeme nepřebírat bez vyhodnocení automaticky pravidla kohezní politiky na fondy v oblasti vnitřních věcí. Při přípravě nového programového období bude potřeba vyhodnotit relevanci zařazení programů pod Obecné nařízení¹ a ve spolupráci s Evropskou komisí případně upravit či zjednodušit plošná pravidla, která jsou pro programy nadbytečná. Naopak velmi pozitivně vnímají respondenti možnost zjednodušeného vykazování výdajů nabízející významné zjednodušení administrativy (např. jednotkové vykazování mzdových nákladů).

Průběžná zpráva je zpracována jako součást realizace veřejné zakázky s názvem „Evaluace programů fondů EU v oblasti vnitřních věcí“. Zpracovatelem Projektu je Ernst & Young, s.r.o. na základě smlouvy ze dne 9. listopadu 2023 uzavřené mezi EY a Ministerstvem vnitra České republiky.

Prezentované informace, zjištění a navazující doporučení vycházejí z rešerše dostupných zdrojů, programových a projektových dat, hloubkových rozhovorů s klíčovými aktéry (MV ČR, členové MoV včetně zástupců orgánů státní správy a jimi zřizovaných organizací, příjemci, střešní organizace) a případových studií.

---

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

Executive Summary

European Union programmes supporting internal affairs, implemented by the Ministry of the Interior, are at the beginning of their implementation, therefore it is not possible to evaluate their impacts, even in the short term. However, in general, the programmes are appropriately set up and, despite the low allocation, they can help specific groups address their needs.

In the programming period 2021-2027, the financial instruments of European Union (hereinafter referred to as "EU") in the field of internal affairs are composed of three funds:

- Asylum, Migration and Integration Fund (hereinafter referred to as "AMIF"),
- Internal Security Fund (hereinafter referred to as "ISF"),
- Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy ((hereinafter referred to as "BMVI").

Each of these funds/instruments is in the Czech Republic implemented using a separate operational programme (hereinafter also referred to as "OP").

In the Czech Republic, a total of CZK 3.09 billion was allocated to operational programmes in the field of internal affairs. The highest amount of CZK 1,601.7 million was allocated to the OP AMIF, followed by CZK 798.6 million allocated to the OP ISF and CZK 691.6 million allocated to the OP BMVI. As of 31 December 2023, 38.2% of the financial resources from the total allocation have been approved in legal acts, with the highest amount of financial resources being approved in OP ISF projects (52.8%). So far, only a negligible amount of financial resources has been paid out, ranging from 1-2.5% at the level of operational programmes. This is mainly due to the later start of implementation and the longer duration of the approved projects. The drawdown of funds is currently uneven, partly due to the typology of projects in individual programmes.

The programmes offer multi-year support to projects that would struggle to secure financing... Thanks to their specialized focus and specific target groups (unique is the position of OP AMIF targeting third-country nationals), the OPs in the field of internal affairs have high synergistic potential. The advantage is primarily the multi-year financing of projects and the possibility to focus on activities with long-term impact. Without the support of operational programmes, some things (e.g., forensic technology or tools to combat cybercrime) would be financially out of reach. The financial allocation of the programmes is significantly lower compared to other OPs and other sources of funding, including the state budget.

... so far, 21 projects have been approved. As of 31 December 2023, 21 projects out of a total number of 46 submitted projects have been approved in the three operational programmes. The most projects were approved in OP AMIF (12), which also has the highest allocation. 6 projects were approved in OP ISF OP and 3 projects in OP BMVI.

16 approved projects are/were implemented by organisational units of the state, 5 projects are/were implemented by beneficiaries from non-profit organisations.

The intervention logics of the programmes are not completely set...

Although it is possible to find the intervention logics within the programme documents, they are, however, incomplete and in some cases too explicit, with activities being specified at the project level. The intervention logic assumes programme impacts that are irrelevant and unattainable given the size of the allocation and the number of approved projects. Such intervention logics cannot fulfil their function. It is important to link the individual parts of the intervention logics already in the phase of preparing the programme documents. For this purpose, graphical representation is, for example, used which we present in this report and which will serve to evaluate the outputs, results and impacts of the programmes in the final report.

...it is therefore difficult to monitor the impacts of programme interventions.

We recommend compiling the intervention logic of individual programmes in full, including external factors that impact the interventions and to learn from the current situation. For the following programming period, we recommend compiling a comprehensive intervention logic including a link to output and result indicators, based on which it will be possible to evaluate the success of the programmes. In the current period, a significant part of the activities lacks an indicator (quantitative or qualitative) based on which it would be possible to evaluate the success of the implemented activities and their impact.

The programmes are not able to respond to current challenges.

The ability of the programmes to flexibly respond to changes in needs is significantly limited due to the scope of the allocated resources and the nature of the programmes. Due to the lower allocation, resources are directed towards activities with the most significant potential impact, resulting in fewer projects typically requiring higher financial input. We recommend maintaining the role of programmes as a stabilising element that ensures multi-year financing of interventions. In the programmes, consistently focus on strategic, long-term activities, on prevention or on addressing long-term crises and their impacts.

Publicity of the programmes and their significance is lower, even with respect to the specifics of the supported topics.

Publicity of the programmes is generally sufficient, however towards the public it is low. We recommend reflecting the needs of individual stakeholders in the field of publicity, including the European Commission. Make more use of the Monitoring Committee for the purpose of publicity of the projects and the achieved results of the programme, especially towards the professional public. Inform the public about the positive benefits of the programmes, but do so selectively, reflecting on state security and the supported target groups.

The monitored indicators do not allow for effective management and evaluation of the programmes.

The indicators do not cover all supported activities, or do not reflect the factual content of the projects (irrelevant tracking by gender, age) and the needs of the target groups (children, at-risk individuals). The Managing Authority is obliged to regularly report data sets to the European Commission, the usefulness of these reports is unclear.

Administrative burden is perceived by beneficiaries as adequate to the programmes...

.. but the classification of the programmes under the Common Provisions Regulation creates additional administrative demands on the Managing Authority and beneficiaries. We recommend not to automatically adopt cohesion policy rules for internal affairs funds without evaluation. When preparing for the new programming period, it will be necessary to evaluate the relevance of classifying programmes under the Common Provisions Regulation² and, in cooperation with the European Commission, perhaps adjust or simplify the blanket rules that are unnecessary for the programmes. On the other hand, the respondents assess very positively the simplified cost options offering significant administrative simplification (e.g., reporting unit costs for direct personnel costs).

The interim report is prepared as a part of the public tender "Evaluation of EU funds programmes in the field of internal affairs". The Project is carried out by Ernst & Young, s.r.o. based on a contract dated 9 November 2023, concluded between EY and the Ministry of the Interior of the Czech Republic.

The presented information, findings and follow-up recommendations are based on a review of available sources, analysis of programme and project data, in-depth interviews with key actors (Ministry of the Interior of the Czech Republic, Members of the Monitoring Committee including representatives of state administration bodies and their established organisations, beneficiaries, umbrella organizations) and case studies.

---

² Regulation (EU) 2021/1060 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 laying down common provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund Plus, the Cohesion Fund, the Just Transition Fund and the European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund and financial rules for those and for the Asylum, Migration and Integration Fund, the Internal Security Fund and the Instrument for Financial Support for Border Management and Visa Policy.

1 Úvod

1 Úvod

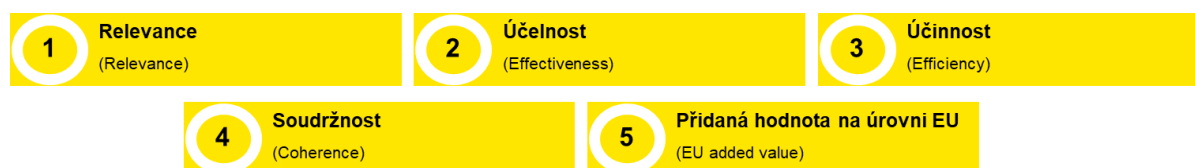
Průběžná zpráva (dále také „Zpráva“) je zpracována jako součást realizace veřejné zakázky „**Evaluace programů fondů EU v oblasti vnitřních věcí**“ (dále také „Projekt“, „Evaluace“ či „Zakázka“). Zpracovatelem Projektu je **Ernst & Young, s.r.o.** (dále také „EY“ či „Dodavatel“) na základě smlouvy ze dne 9. 11. 2023 uzavřené mezi EY a **Českou republikou – Ministerstvem vnitra** (dále také „MV“ nebo „Zadavatel“). Dodavatel je funkčně nezávislý na Zadavateli, v rámci evaluace byli osloveni všichni relevantní aktéři a výsledky šetření byly posuzovány v souladu s etikou evaluačního výzkumu.

Stručný kontext a cíle Evaluace

V programovém období 2021-2027 jsou finanční nástroje EU v oblasti vnitřních věcí tvořeny třemi fondy – AMIF, FVB a NSHV. V prostředí České republiky (dále také „ČR“) je každý z těchto fondů/nástrojů implementován pomocí samostatného operačního programu.

Cílem Evaluace v polovině období OP AMIF, OP FVB a OP NSHV v programovém období 2021-2027 je **zlepšit kvalitu nastavení a implementace programů**. Vzhledem k počáteční fázi implementace programů se Evaluace zaměřuje především na procedurální aspekty, pokračující relevanci fondů EU, identifikaci problémů při realizaci programů a možnosti zjednodušení implementace. Dílčím cílem Evaluace je připravit podklad pro závěrečnou (dopadovou) evaluaci OP AMIF, OP FVB a OP NSHV zejména zhodnocením stávajících mechanismů monitorování a výstupů umožňujících měření dopadů programů.

Evaluačním rámcem a základním měřítkem pro posouzení a analýzu průběhu implementace opatření tvoří 5 evaluačních kritérií³ představených níže.

Uvedená kritéria slouží jako podstatný nástroj pro objektivní a komplexní hodnocení dosažených výsledků a postupu implementace v rámci sledovaného období. Ke každému evaluačnímu kritériu jsou rozpracovány odpovědi na evaluační otázky, které tvoří obsah kapitoly 3 této zprávy.

Evaluační zpráva v polovině období OP AMIF, OP FVB a OP NSHV v programovém období 2021-2027 obsahuje:

Kap. 1	Úvod	Struktura Průběžné zprávy, stručný kontext a cíle Evaluace, metodologický postup
Kap. 2	Rekonstrukce intervenčních logik	Rekonstrukce intervenčních logik jednotlivých OP

³ Tak jak je definuje článek 44 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky.

ÚVOD	REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY
Kap. 3	Evaluační zjištění	Zjištění za jednotlivá evaluační kritéria		
Kap. 4	Závěry a doporučení	Syntéza hlavních závěrů a doporučení		
Kap. 5	Přílohy	Doplňující přílohy k PZ		
	Zdroje	Seznam použitých zdrojů a literatury		

Evaluace zahrnuje všechny aktivity od začátku programového období do 31. prosince 2023.

Metodologický postup

V této podkapitole jsou shrnuty postupy a metody, které byly v rámci Průběžné evaluace využity. Evaluace je složena ze dvou základních fází, konkrétně z přípravné fáze, která započala již pro potřeby přípravy Vstupní zprávy, a realizační fáze.

Přípravná fáze

Během přípravné fáze evaluace byly využity následující metody:

- ▶ **Desk research:** V úvodní fázi evaluace proběhla detailní analýza dokumentů a dalších zdrojů, jejichž kompletní výčet je součástí kapitoly Zdroje. Cílem bylo především získat komplexní přehled o programech, jejich východiscích i pravidlech, kterými se řídí. Tato metoda byla relevantní pro všechna evaluační kritéria.
- ▶ **Analýza aktérů:** Pro vhodné posouzení zapojených aktérů a jejich potřeb byla realizována analýza aktérů, která je součástí kapitoly 3 a doplňuje Intervenční logiky pro jednotlivé operační programy. Analýza umožnila kategorizaci zainteresovaných aktérů podle jejich zájmu a možností ovlivňovat danou problematiku. Na základě kategorizace pak byli jednotliví aktéři oslovováni k rozhovorům.
- ▶ **Rekonstrukce intervenční logiky:** Intervenční logiky pro jednotlivé operační programy vycházejí z programových dokumentů a dalších relevantních podkladů, byly dále ověřeny s řídicím orgánem programů. Zjednodušená verze schémat včetně interpretace je součástí kapitoly 2, detailní schémata jsou součástí Přílohy D. Zjednodušené verze byly vytvořeny pro lepší čitelnost a přehlednost ve zprávě. Návrhy jsou relevantním podkladem pro všechna evaluační kritéria.

Realizační fáze

Během realizační fáze evaluace byly využity následující metody:

- ▶ **Řízené rozhovory:** Celkem bylo v období od ledna do února 2024 realizováno 27 individuálních a skupinových rozhovorů se zástupci řídicího orgánu, auditního orgánu, realizátorů projektů a se členy MoV. Zápisy a detailní plán proběhlých rozhovorů je součástí Přílohy B a Přílohy C. Výstupy z rozhovorů jsou relevantním podkladem pro všechna evaluační kritéria. Vzhledem k fázi implementace byly rozhovory zaměřeny především na procesní aspekty spojené s implementací programů, na první zjištění z realizace projektů a případné možnosti zlepšení implementace programů. Seznam respondentů byl dodán Zadavatelem.
- ▶ **Případové studie:** Z celkových 21 probíhajících projektů bylo vybráno 7 projektů v pokročilejší fázi realizace pro ilustraci intervencí, které jsou z programů financovány. Rozhovory byly vedeny s realizátory projektu, případně se zapojenými zaměstnanci a cílovou skupinou. Seznam vybraných projektů v jednotlivých operačních programech je součástí Přílohy F.
- ▶ **Deskriptivní statistiky:** Využití deskriptivních statistik bylo limitováno rozsahem poskytnutého datasetu ze strany Zadavatele. Vzhledem k fázi implementace programů a počtu realizovaných projektů byly deskriptivní statistiky využity pouze pro popis fyzického a finančního progresu operačních programů.

2 Rekonstrukce intervenční logiky

2 Rekonstrukce intervenční logiky

V této kapitole představujeme rekonstrukci intervenční logiky jednotlivých operačních programů. Intervenční logiky byly vytvořeny primárně z textace programových dokumentů, které jsou navázány na další strategie a nařízení. První část intervenční logiky upřesňuje problémy a potřeby vydefinované v programových dokumentech. Na tuto část jsou následně navázány aktivity směřující k naplnění očekávaných cílů, ty jsou rozřazeny podle specifických cílů. V poslední části intervenční logiky jsou vydefinovány předpokládané výsledky a dopady intervencí. Zatímco výsledky bude možné částečně vyhodnocovat ze stanovených ukazatelů výstupů a výsledků (indikátorů), dopady mají spíše dlouhodobý charakter a předpokládají určitou změnu, např. v socio-demografických ukazatelích. Dopady je obvykle možné pozorovat až s určitým odstupem od intervence, délka tohoto odstupe závisí na typu intervence samotné. Intervenční logiky jsou vždy doplněny vnitřními a vnějšími faktory, které mohou mít vliv na (ne)úspěšnost realizovaných aktivit.

Vzhledem k fázi implementace programů není možné zpracovat robustní analýzu výsledků a dopadů implementovaných opatření. Rekonstrukce intervenční logiky bude proto vhodným nástrojem zejména pro vyhodnocování výsledků a dopadů na konci programového období.

Rekonstrukce intervenční logiky OP AMIF

Operační program Azylového, migračního a integračního fondu je implementován ve třech specifických cílech – společný evropský azylový systém, legální migrace a integrace a návraty, viz Schéma 1.

První specifický cíl se zaměřuje především na nedostatečné administrativní a materiální kapacity v oblasti zpracování žádostí o udělení mezinárodní ochrany a neuspokojivou délku azylového řízení. Dále cílí na problém zastaralé azylové infrastruktury, chybějící odpovídající služby pro žadatele o mezinárodní ochranu, nedostatečnou digitalizaci řízení a procesů i slabou mezinárodní spolupráci v oblasti azylu. Tyto problémy adresuje OP AMIF prostřednictvím aktivit zaměřených na posílení personálních i technických kapacit azylového řízení, zvyšování kvalifikace pracovníků v oblasti azylové politiky, rozvoj ubytovacích zařízení a návazných služeb pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany, modernizaci IT systémů, posílení schopností ČR získávat informace v zemích původu nebo prohlubováním spolupráce s členskými státy i třetími zeměmi. Díky těmto intervencím by mělo dojít ke zrychlení a zkvalitnění azylového řízení, zajištění funkční a dostatečné kapacity ubytovací infrastruktury, zvýšení orientace žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v českém prostředí, zintenzivnění spolupráce se zeměmi EU a třetími zeměmi, zrychlení získávání informací v zemích původu a zajištění schopnosti ČR dostát svým mezinárodním závazkům v oblasti azylu.

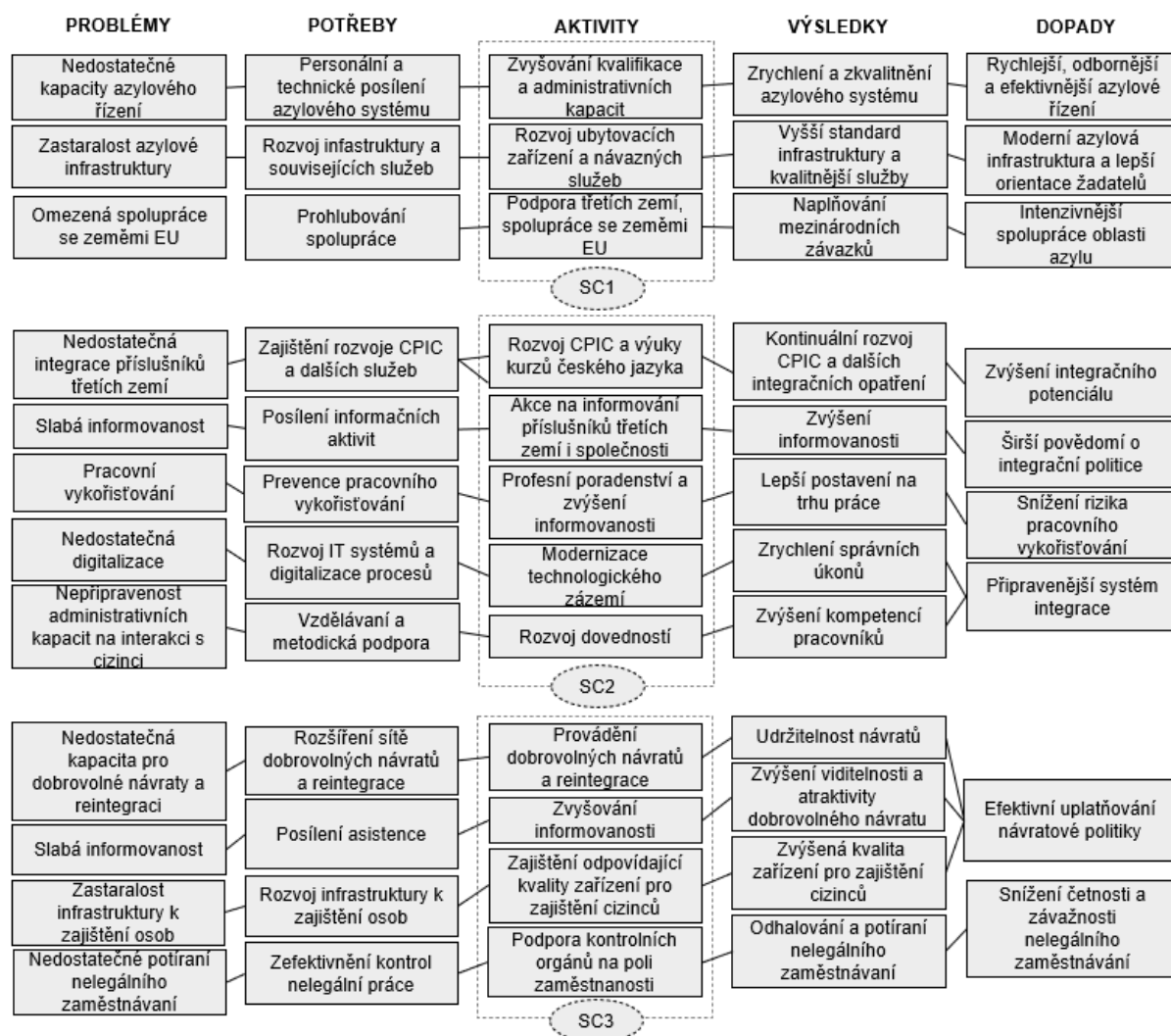
Druhý specifický cíl se zaměřuje na nedostatečnou integraci příslušníků třetích zemí, jejich nedostatečnou informovanost o integračních aktivitách, problém nelegálního zaměstnávání, vykořisťování a nepřipravenosti administrativních i technologických kapacit v oblasti integrace. Primárním úkolem je tedy prostřednictvím tohoto specifického cíle zajistit rozvoj integračních aktivit včetně jejich monitoringu a sdílení dobré praxe, zvýšit informovanost cílové skupiny i veřejnosti o otázkách migrace a integrace, působit preventivně na trhu práce, rozvíjet IT systémy a zabezpečit rozvoj kompetencí profesionálů, kteří přicházejí do styku se státními příslušníky třetích zemí. Klíčové aktivity, které jsou navázány na tyto potřeby, zahrnují podporu provozu Center na podporu integrace cizinců, zajištění výuky českého jazyka a poskytování další nezbytné podpory pro státní příslušníky ze třetích zemí, podporu síťování a výměnu know-how v oblasti integračních aktivit, sběr dat a měření efektivity těchto aktivit, informační akce, rozvoj moderních forem komunikace, pomoc s uplatněním na trhu práce, modernizací technologického zázemí a rozvoj interkulturních a dalších dovedností pracovníků příslušných úřadů.

Realizací těchto aktivit dojde ke zkvalitnění integračních opatření a jejich kontinuálnímu rozvoji, zvýšení informovanosti cílové skupiny a většinové společnosti o skutečné podobě migrační a integrační politiky, zefektivnění komunikace mezi orgány státní správy a státními příslušníky třetích zemí, zlepšení postavení cizinců na trhu práce a zrychlení správních úkonů na dotčených úřadech. Primárním dopadem aktivit realizovaných v rámci tohoto specifického cíle bude zvýšení integračního potenciálu státních příslušníků třetích zemí, připravenější systém integrace a širší povědomí o migračních a integračních tématech.

Třetí specifický cíl OP AMIF se věnuje návratové politice, zejména nedostatečným kapacitám pro provádění dobrovolných návratů a reintegrace a nedostatečné informovanosti cílových skupin o možnostech návratových operací. Okrajově také cílí na opotřebovanost a zastaralost infrastruktury k zajištění osob a nedostatečné potírání nelegálního zaměstnávání státních příslušníků třetích zemí. Za účelem rozšíření stávající sítě dobrovolných návratů a reintegrace, jejich monitoringu a posílení asistence při udržitelných návratech dojde k rozvoji stávající infrastruktury dobrovolných návratů a reintegrace, posílení informovanosti státních příslušníků třetích zemí a zajištění procesů pro monitoring návratových operací a jejich vyhodnocování. Nucené návraty budou realizovány pouze v nezbytných případech. Na problém zastaralosti infrastruktury k zajištění osob bude reagováno zvýšením jejich kvality i posílením interkulturních a mediačních kompetencí správy a zaměstnanců zařízení. Na poli zaměstnanosti dojde k podpoře kontrolních orgánů. Díky těmto aktivitám bude zabezpečena udržitelnost návratů a zvýšená viditelnost a atraktivita dobrovolného asistovaného návratu. Zároveň se zvýší kvalita zařízení k zajištění státních příslušníků třetích zemí a posílí se kompetence a dovednosti pracovníků působících na poli návratové problematiky. Na trhu práce dojde k zvýšení efektivity odhalování a potírání nelegálního zaměstnávání a pracovního vykořisťování cizinců. Všechny tyto výsledky budou směřovat k zajištění bezpečnosti občanů ČR, efektivnímu uplatňování návratové politiky a snížení četnosti a závažnosti nelegálního zaměstnávání.

Na implementaci operačního programu může působit řada vnějších a vnitřních faktorů. Mezi vnitřní vlivy patří například změna administrativních a personálních kapacit řídicího orgánu, organizační struktury řídicího orgánu (případně gesčního resortu Ministerstva vnitra) nebo změna dynamiky spolupráce aktérů zapojených do MoV. Vnějšími faktory mohou být změny inflace, politických priorit na národní úrovni a úrovni EU, finanční alokace operačního programu, legislativní změny, změna bezpečnostní situace ve vysílajících zemích, proměny v migračních tocích nebo změny nálad ve společnosti. Klíčoví aktéři jsou vydefinováni v analýze aktérů v podkapitole 3.1.1. Mezi aktéry s největším vlivem a zájmem se řadí řídicí orgán, vláda, Ministerstvo vnitra, Evropská komise, Policie ČR, Správa uprchlických zařízení, Integrační centra nebo neziskové organizace pracující s migranty a cizinci ze třetích zemí.

Schéma 1: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP AMIF⁴

Zdroj: vlastní zpracování

Rekonstrukce intervenční logiky OP NSHV

Operační program Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky je implementován ve dvou specifických cílech, jak ukazuje Schéma 2.

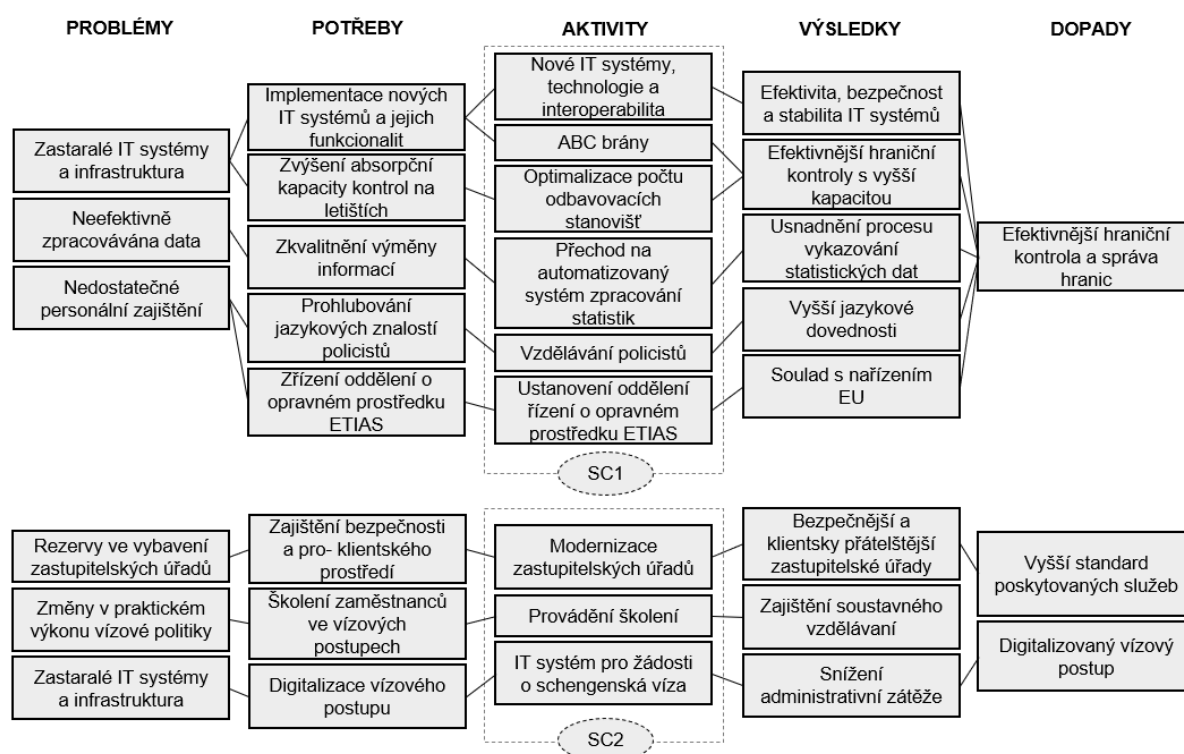
První specifický cíl se věnuje problémům a potřebám v oblasti správy hranic. Mezi klíčové výzvy v této tematické oblasti se řadí zastarávání IT systémů a infrastruktury, zvyšující se požadavky na zpracování a výměnu dat mezi orgány EU a nedostatečné personální zajištění. OP NSHV bude usilovat o zajištění bezproblémového provozu a pravidelnou obměnu IT systémů, implementaci nových nástrojů a funkcionalit i v návaznosti na nové povinnosti vyplývající z evropské legislativy, zvýšení absorpční kapacity při provádění kontrol na mezinárodních letištích a obnovu zařízení po kontrolu cestovních dokladů, zkvalitnění výměny informací, prohlubování znalostí cizích jazyků policistů a vznik oddělení řízení o oprávněném prostředku ETIAS na MV ČR.

⁴ Komplettní intervenční logika OP AMIF včetně ukazatelů výstupů a výsledků, vnitřních a vnějších faktorů je součástí Příloha D.

Na tyto potřeby bude reagováno obměnou techniky a rozšířením biometrické automatizace o nové funkcionality při hraniční kontrole, optimalizací počtu odbavovacích stanovišť, zajištěním technologií a infrastruktury pro rozsáhlé informační systémy včetně jejich interoperability, pořízení zařízení pro odhalování padělaných dokladů, přechodem na automatizovaný systém zpracování statistik, zajištěním vzdělávání policistů a ustanovením oddělení řízení o opravném prostředku ETIAS. V návaznosti na tyto aktivity dojde k zefektivnění kontrol na vnějších hranicích a zvýšení jejich kapacity, zabezpečení vysoké efektivity, bezpečnosti a stability provozu IT systémů, usnadnění procesu vykazování statistických dat, zkvalitnění jazykových dovedností policistů a zajištění souladu aktivit s nařízeními a legislativou EU. Konečným dopadem realizovaných aktivit bude efektivnější hraniční kontrola a správa hranic.

Specifický cíl 2 se zabývá vízovou problematikou. Stěžejnými oblastmi intervencí jsou zastupitelské úřady a IT systémy a infrastruktura. Na zastupitelských úřadech je snahou OP NSHV reagovat na bezpečnostní hrozby vybraných zastupitelských úřadů, rezervy v jejich vybavení, změny v praktickém výkonu společné vízové politiky a ověřování její praktické aplikace. Z finančních zdrojů operačního programu budou vybrané zastupitelské úřady vybaveny novými bezpečnostními prvky, dojde ke zvýšení komfortu klientů, budou realizována školení pracovníků včetně zajištění vybavení a zázemí pro tato školení, a za účelem vyhodnocování vízových postupů budou realizovány evaluační cesty expertních týmů do relevantních zemí. V oblasti IT systémů bude OP NSHV cílit především na zastaralý informační systém pro správu žádostí o vízum a budoucí digitalizaci vízového procesu. Tyto problémy budou adresovány vybudováním nového IT systému pro správu žádostí o schengenská víza a zajištěním technologií, komunikačních prostředků a infrastruktury pro rozsáhlé informační systémy. Díky těmto aktivitám dojde ke snížení administrativní zátěže při zpracovávání žádostí o schengenská víza a zajištění funkčních IT systémů v oblasti vízové politiky.

Na implementaci operačního programu může působit řada vnějších a vnitřních faktorů. Mezi vnitřní vlivy patří například změna administrativních a personálních kapacit řídicího orgánu, organizační struktury řídicího orgánu (případně gesčního resortu Ministerstva vnitra) nebo změna dynamiky spolupráce aktérů zapojených do MoV. Vnějšími faktory mohou být změny inflace, politických priorit na národní úrovni a úrovni EU, finanční alokace operačního programu, legislativní změny nebo proměny v mezinárodní spolupráci. Klíčoví aktéři jsou vydefinováni v analýze aktérů v podkapitole 3.1.1. Mezi aktéry s největším vlivem a zájmem se řadí řídicí orgán, vláda, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničí, Evropská komise, Policie ČR nebo Celní správa ČR.

Schéma 2: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP NSHV⁵

Zdroj: vlastní zpracování

Rekonstrukce intervenční logiky OP FVB

Schéma 3 zobrazuje zjednodušené schéma intervenční logiky Operačního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost, který je implementován ve třech specifických cílech, které se zaměřují na výměnu informací, přeshraniční spolupráci a předcházení trestné činnosti a boj proti ní.

V prvním specifickém cíli, tedy v oblasti výměny informací, program reaguje na problémy nedostatečné vybavenosti forenzních pracovišť a na nové požadavky týkající se unijních systémů v oblasti vnitřní bezpečnosti. Aktivita vycházejí zejména z potřeb zajištění digitalizace pracovišť zpracovávajících kriminalistické stopy a zkvalitnění nástrojů pro sdílení dat, a to i v návaznosti na nové nařízení o systému Prüm. Aktivita reagují i na další unijní požadavky, např. na zajištění rozvoje PNR, změny v souvislosti s přijetím nového legislativního rámce EU k API nebo na vybudování centrálního informačního systému pro hlášení o incidentech, které významně narušují nebo mohou významně narušit provoz kritických subjektů. V rámci aktivit dojde k samotné implementaci opatření a změn v IT systémech a infrastruktuře a také k modernizaci forenzních pracovišť zpracovávajících kriminalistické stopy. Výsledkem těchto aktivit budou funkční systémy, efektivnější výměna informací mezi oprávněnými subjekty a digitalizace kriminalistických stop.

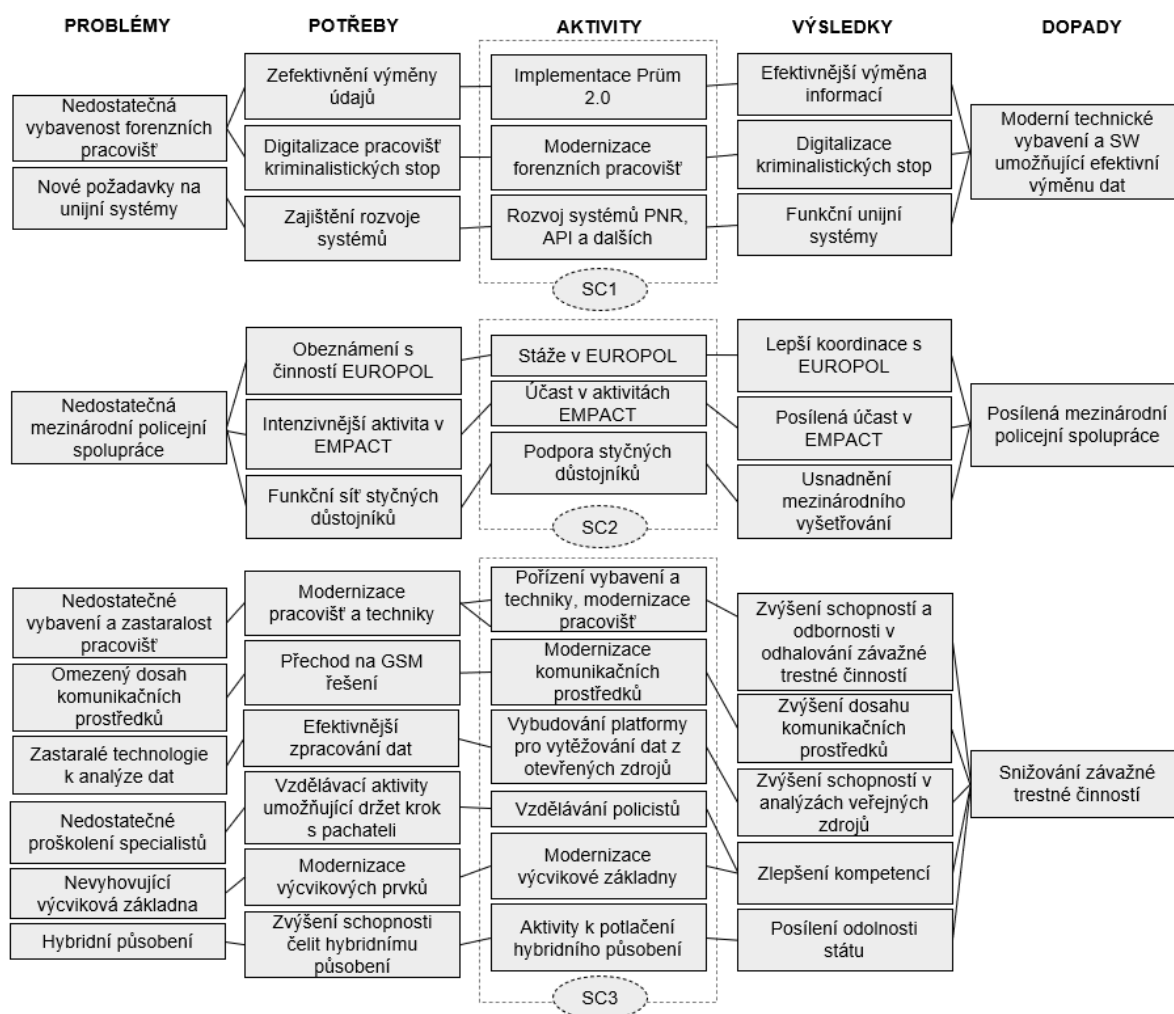
Druhý specifický cíl zabývající se přeshraniční spoluprací reaguje na problém nedostatečné praktické zkušenosti příslušníků podílejících se na mezinárodní policejní spolupráci a na ni navázanou potřebu obeznámení Celní správy ČR a Policie ČR s činností styčné kanceláře, agentury EUROPOL a informačními systémy EUROPOL.

⁵ Kompletní intervenční logika OP NSHV včetně ukazatelů výstupů a výsledků, vnitřních a vnějších faktorů je součástí Příloha D.

Praktické zkušenosti budou rozvíjeny zejména prostřednictvím stáží v agentuře Europol. Dále OP FVB usiluje o intenzivnější účast v aktivitách v rámci EMPACT a zajištění funkční sítě styčných důstojníků. Výsledkem těchto aktivit bude zlepšení koordinace spolupráce s EUROPOL, posílení účasti v politickém cyklu EMPACT a usnadnění vyšetřování závažné trestné činnosti s mezinárodním přesahem, čímž bude celkově posílená mezinárodní policejní spolupráce.

Specifický cíl 3 reaguje na aktuální problémy v oblasti odhalování a vyšetřování závažné trestné činnosti. Jedná se především o chybějící vybavení, zastaralé technologie, nedostačující kapacity pro vytěžování a ukládání elektronických dat, slabé personální zajištění a nedostatek kapacit a absenci celostátního přístupu k čelení hybridnímu působení. V oblasti vybavení budou aktivity zaměřeny na modernizaci a rozšíření analytických, forenzně-analytických a specializovaných pracovišť, pořízení vybavení a techniky pro specializované složky bojující s terorismem a dalším závažným zločinem a rozšíření a vybavení pracoviště pro boj proti terorismu. V technologické a datové oblasti dojde k modernizaci používaných komunikačních prostředků Policie ČR a k vybudování platformy pro vytěžování dat z otevřených zdrojů. Lidské zdroje budou posíleny z hlediska zajištění jazykových a dalších specializovaných školení, vybudováním multifunkční učebny a modernizací výcvikové základny. V neposlední řadě budou v rámci tohoto specifického cíle podpořeny aktivity směřující k detekování, analýze a potlačení hybridního působení a dezinformací. Klíčovými výsledky realizovaných aktivit bude zvýšení schopností a odbornosti v oblasti odhalování a vyšetřování závažné trestné činnosti, lepší ochrana příslušníků, kteří mohou přijít do kontaktu s nebezpečnou osobou nebo látkou, zvýšení schopností v oblasti analýzy veřejných zdrojů, zlepšení kompetencí policejních specialistů a posílení odolnosti státu a společnosti vůči hybridnímu působení. V dlouhodobém horizontu dojde k snížení závažné trestné činnosti a jejímu rychlejšímu a efektivnějšímu odhalování.

Na implementaci operačního programu může působit řada vnějších a vnitřních faktorů. Mezi vnitřní vlivy patří například změna administrativních a personálních kapacit řídicího orgánu, organizační struktury řídicího orgánu (případně gesčního resortu Ministerstva vnitra) nebo změna dynamiky spolupráce aktérů zapojených do MoV. Vnějšími faktory mohou být změny inflace, politických priorit na národní úrovni a úrovni EU, finanční alokace operačního programu, legislativní změny, nové trendy v oblasti závažné trestné činnosti a jejího vyšetřování nebo proměny v mezinárodní spolupráci. Klíčoví aktéři jsou vydefinováni v analýze aktérů v podkapitole 3.1.1. Mezi aktéry s největším vlivem a zájmem se řadí řídicí orgán, vláda, Ministerstvo vnitra, Evropská komise, Policie ČR, Celní správa nebo Hasičský záchranný sbor.

Schéma 3: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP FVB⁶

Zdroj: vlastní zpracování

⁶ Kompletní intervenční logika OP FVB včetně ukazatelů výstupů a výsledků, vnitřních a vnějších faktorů je součástí Příloha D.

3

Evaluační zjištění

3 Evaluační zjištění

Tato kapitola vychází z nastavené evaluační matice (viz Příloha A), je členěna dle 5 evaluačních kritérií (relevance, účelnosti, účinnosti, soudržnosti a přidané hodnoty na úrovni EU) a navazujících evaluačních otázek a shrnuje závěry získané z analýzy dokumentů, získaných dat o čerpání a implementaci programů a z řízených rozhovorů. Pokud není uvedeno jinak, závěry jsou koncipovány obecně jako shrnutí závěrů k jednotlivým tematickým blokům, konkrétní závěry za jednotlivé operační programy jsou součástí Příloha A (Evaluační matice pro jednotlivé programy).

Vzhledem k fázi implementace programů je kapitola primárně zaměřena na procesní aspekty implementace programů, realizované aktivity jsou shrnuty v rámci případových studií projektů. Cílem evaluace je primárně identifikovat případné problémy ovlivňující implementaci programů a možnosti jejich řešení. Výsledky mohou sloužit k úpravě již běžících programů, ale také jako podklad pro přípravu navazujícího programového období.

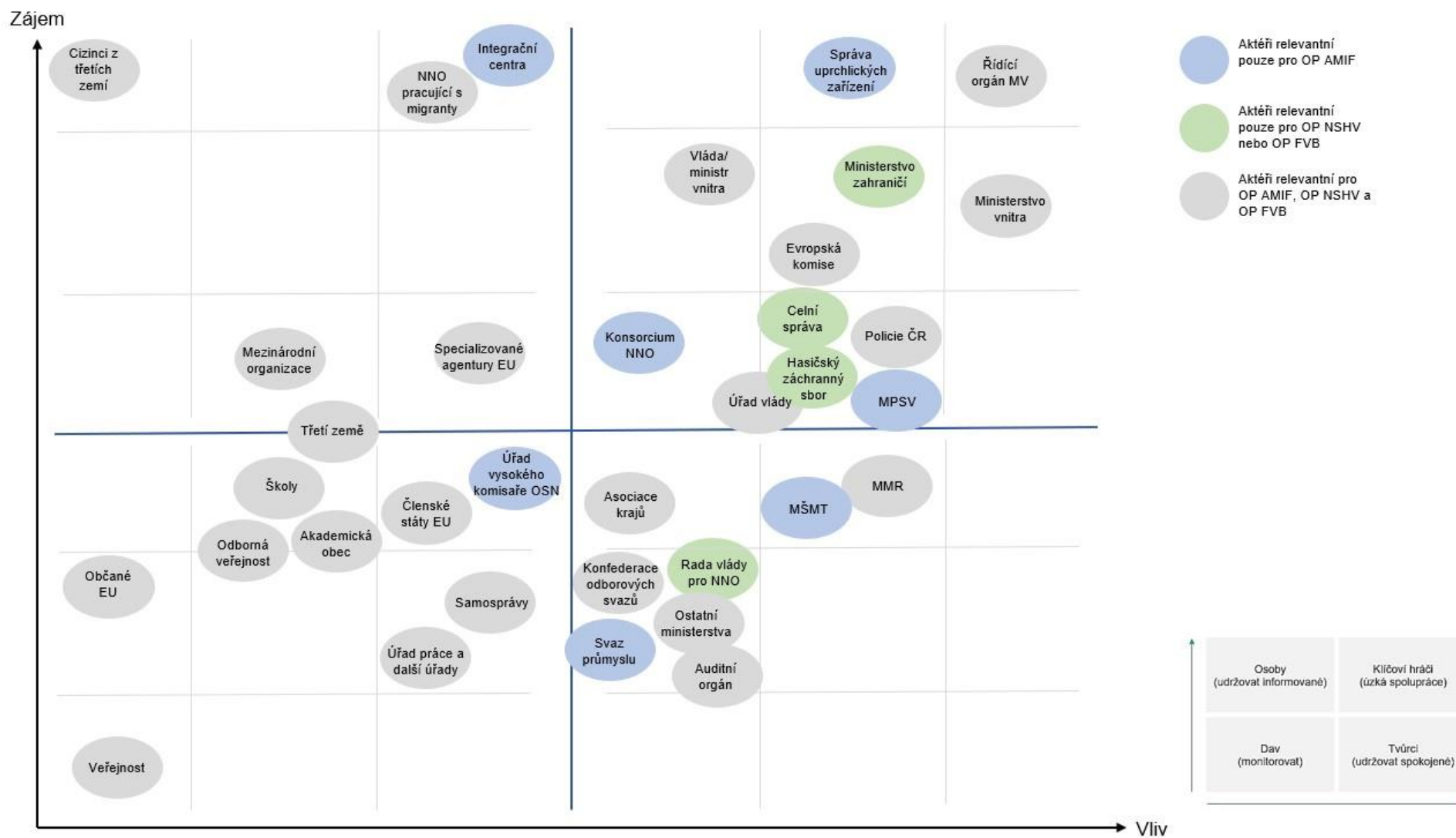
Relevance programů

RELEVANCE	
EO 1.1	Do jaké míry program reaguje na vyvíjející se potřeby?
EO 1.2	Do jaké míry se může program přizpůsobit vyvíjejícím se potřebám?
<p>Z průběžné evaluace vyplývá, že hodnocené operační programy aktivně reagují na vyvíjející se potřeby a snaží se přizpůsobit intervence změnám v těchto potřebách. Analýzy potřeb a zainteresovaných aktérů jsou nedílnou součástí programových dokumentů, které identifikují hlavní problémy a výzvy v podporovaných oblastech. Proces zapojení stakeholderů je zdokumentován, ačkoli někteří potenciální žadatelé nebyli schopni jasně vyjádřit své potřeby. V této souvislosti je viditelné úsilí řídicího orgánu o zapojení a respektování názorů zainteresovaných stran.</p> <p>Operační programy se zaměřují na oblasti s největším potenciálem pro dosažení zlepšení, a to s ohledem na omezené finanční prostředky. Výsledky evaluace naznačují, že programy účinně reagují na identifikované potřeby a zohledňují připomínky stakeholderů. Nicméně v některých oblastech je zřejmá nerovnoměrnost ve zjišťování a adresování potřeb, což může mít negativní dopad na účinnost programů v dlouhodobém horizontu. Vzhledem k obecnému fungování evropských fondů není flexibilita programů v reakci na aktuální potřeby příliš vysoká, avšak jejich stabilizační role a možnost víceletého financování představují významnou výhodu.</p>	

3.1.1 Analýza aktérů a potřeb

V rámci evaluace byla pro posouzení kritéria relevance u zapojených aktérů využita technika matice zainteresovaných stran (viz Schéma 4 níže), kategorizující aktéry na základě zájmu, vlivu či odbornosti v dané oblasti. Programy EU zaměřené na vnitřní věci mají široký záběr, což se odráží i na množství relevantních aktérů, jak je patrné ze schématu. Každý z těchto aktérů má své specifické potřeby, které se různým skupinám aktérů vzhledem k jejich postavení daří prosazovat různou měrou.

Schéma 4: Analýza aktérů

Analýzy potřeb a relevantních stakeholderů byly součástí programových dokumentů všech evaluovaných operačních programů. Identifikované potřeby jsou představeny v rámci tematických oblastí zaměřených na hlavní problémy a výzvy či nejzávažnější hrozby a nedostatky v analytických částech programových dokumentů věnovaných analýze výchozí situace a současného stavu. Proces zapojení relevantních stakeholderů do přípravy i realizace programů je popisován zejména v částech programových dokumentů věnovaných principu Partnerství. V rámci přípravy operačních programů byly utvořeny formální pracovní skupiny, probíhala kontinuální koordinace činností a spolupráce zainteresovaných stran. Ze strany řídicího orgánu byli pro spolupráci osloveni členové MoV i potenciální žadatelé. Dále řídicí orgán v případě AMIF realizoval dotazníkové šetření.

Při vytváření Schématu 4 byli jednotliví zainteresovaní aktéři rozděleni dle jejich zájmu o danou problematiku (tj. dle toho, nakolik se jich témata řešená v operačních programech dotýkají) a dle jejich možnosti dané problematiky ovlivňovat. Pro rozdělení v rámci jednotlivých kvadrantů byla hodnocena další kritéria – zda je aktér členem MoV, příjemcem prostředků z OP, zda se přímo podílel na přípravě programů a jedná se o jeho každodenní agendu, či zda disponuje dalšími zdroji (konkrétně například jiné ŘO). Výsledkem bylo bodové hodnocení, které umožnilo rozdělit aktéry uvnitř kvadrantů. Více informací viz Příloha G.

Z výsledků evaluační činnosti vyplývá, že do procesu identifikace potřeb byli zapojeni relevantní aktéři, částečně však nebyla naplněna očekávání neziskových organizací, čemuž je věnována podkapitola 3.1.5. Potřeby byly dle dotázaných respondentů vymezeny vhodným způsobem, řídicí orgán bral v potaz návrhy a připomínky stakeholderů a zohlednil je v programových dokumentech.

“ Ve spolupráci s kolegy specifikovali potřeby, které by chtěli do programu promítnout, a tyto potřeby byly reflektovány.

– zástupce příjemce

Řídicí orgán využil dvojí cestu pro definování potřeb aktérů a přípravě programů – zespolu (dotazníkové šetření a oslovení aktérů) a seshora (definice priorit na základě strategických dokumentů a koncepcí). Oba dva přístupy narážely na své limity. V prvním případě namísto rámcového vymezení potřeb byly často formulovány konkrétní návrhy aktivit/projektů, což se projevilo i při vytváření intervenčních logik operačních programů (viz kapitola 2). Jedním z důvodů byl například časový nesoulad přípravy operačních programů s tvorbou některých strategií, na které měly být potřeby vázány (např. Strategie prevence kriminality), zahrnutí nových příjemců, či rychlost změn v některých oblastech. Na druhou stranu je definování konkrétních aktivit vedle obecného rámce podpory požadavkem i ze strany Evropské komise.

“ Snažili se držet si odstup od konkrétních návrhů, ale stejně se to nepodařilo ponechat v obecné rovině a od něj jít dále k většímu detailu.

– zástupce ŘO

Do definice potřeb se rovněž propsala neschopnost stakeholderů reflektovat existující koncepční a strategické dokumenty a jejich aktualizace a provazovat je na možné zdroje financování. Kromě toho ŘO poukázal na poněkud obecnější charakter relevantních koncepčních dokumentů, které nemusí plně reflektovat aktuální výzvy, a jejich využitelnost pro tvorbu programů je spíše nižší.

Při reflexi zaměření operačních programů vyjádřili někteří respondenti názor, že rámec priorit operačních programů je omezený a nepokrývá celou šíři potřeb. Často bylo zmiňováno, že směřování operačních programů je převážně určováno Evropskou komisí (dále také „EK“). To znamená, že potřeby musí být přizpůsobeny předem stanovenému rámci, který je jen velmi omezeně ovlivnitelný ze strany potenciálních žadatelů nebo řídicího orgánu.

Ve fázi implementace byly ze strany EK podány návrhy k zacílení některých priorit či zapojení konkrétních aktérů do opatření (tzv. flagship activities), těchto návrhů řídicí orgán nevyužil. Důvodem bylo především dodání návrhů v pokročilé fázi přípravy, kdy byly operační programy z velké části

napsány. Je však možné, že tyto návrhy budou znovu zvažovány v souvislosti s překonáním milníku a možných změn ve výši finanční alokace. Dle zástupce EK má Česká republika v porovnání s dalšími státy v operačních programech v oblasti vnitřních věcí sice méně projektů, jsou ovšem považovány za kvalitní. V této souvislosti je přidanou hodnotou programů právě menší počet potenciálních příjemců umožňující užší vazby a spolupráci mezi jednotlivými aktéry.

3.1.2 Řešení potřeb cílových skupin

Vzhledem k velikosti alokace určené pro evaluované operační programy (v porovnání s jinými operačními programy i prostředky určenými na řešení problematiky vnitřních věcí ze státního rozpočtu) logicky není možné finančně postihnout všechny potřeby či identifikované hrozby. Toto bylo při přípravě programů a výběru projektů reflektováno a byly hledány nejvýznamnější oblasti, ve kterých je možné dosáhnout zlepšení i s omezenější velikostí podpory. Prostředky z operačních programů tedy mají doplňkový charakter, jsou ale významné například možností víceletého financování, což prostředky státního rozpočtu neumožňují. Část intervencí, které jsou financovány z programů, by byla financována z jiných zdrojů, pokud by programové financování v budoucnu skončilo.

Z podstaty operačních programů v oblasti vnitřních věcí není v praxi plně možné potřeby cílových skupin zjišťovat napřímo (v případě OP AMIF se jedná o státní příslušníky třetích zemí, u OP FVB a OP NSHV v konečném důsledku o obecnou veřejnost – širokou i odbornou). Potřeby proto byly definovány ve spolupráci s relevantními aktéry, kteří s jednotlivými cílovými skupinami pracují.

“ Měl by existovat systém, kde by neziskové organizace, příspěvkové organizace měly možnost říct, co je potřeba pro klienty... Většina výzev není nastavena pro nevládní organizace, ale pro státní správu.

– zástupce Monitorovacího výboru

V zastoupení těchto subjektů při definici potřeb však lze pozorovat jistou nerovnoměrnost. To se týká např. struktury příjemců z veřejného a neziskového sektoru, či členů MoV, kde v některých případech střešní organizace zastupují spíše zájmy své mateřské organizace než zastřešovaných organizací jako celku, anebo s nimi nesdílí veškeré získané informace.

Dopady na cílové skupiny lze v současné fázi probíhající implementace programů vyhodnocovat jen omezeně, spíše s využitím kvalitativních metod a při zaměření na konkrétní příklady realizovaných opatření. Vyčíslení dopadů v peněžních jednotkách v některých případech ani není možné, např. bez podpory operačních programů by některé forenzní technologie či nástroje v boji s kyberkriminalitou byly finančně nedosažitelné. Nejvíce projektů bylo doposud realizováno v oblasti podpory legální migrace a integrace a předcházení trestné činnosti a boje proti ní (věcný i finanční pohled na dosavadní čerpání prostředků představuje podkapitola 3.1.6). Realizované aktivity vychází z identifikovaných potřeb, podpořen byl např. rozvoj hardwarového i softwarového vybavení IT systémů, digitalizace a zlepšování sdílení dat mezi regionálními, národními i unijními partnery, posilování informovanosti cizinců a zvýšení jejich přístupu k integračním službám nebo zvyšování odborností a kvalifikace i technické vybavenosti v oblasti boje s trestnou činností. V rámci evaluace byly společně s uskutečněnými rozhovory vypracovány také případové studie (představeny níže) mapující podporu státních příslušníků třetích zemí v České republice z OP AMIF, rozvoj mezinárodní spolupráce podpořený z OP FVB a technickou podporu bezpečností a migrační politiky s využitím OP NSHV.

PŘÍPADOVÁ STUDIE 1 – Integrace státních příslušníků třetích zemí (OP AMIF)

“ V Praze je 300 – 350 tisíc cizinců. Nejžádanější službou je právní poradenství. Vyřízení pobytu je pro cizince klíčové.

– zástupce příjemce

Na konci roku 2021 pobývalo na území České republiky přibližně 660 tisíc státních příslušníků třetích zemí, přičemž nejčastějším účelem jejich pobytu bylo zaměstnání. Nově, v reakci na válečnou agresi Ruska vůči Ukrajině, bylo uděleno téměř půl milionu víz tzv. dočasné ochrany pro osoby prchající před válečným

konfliktem. Tento výrazný nárůst počtu cizinců vyžaduje zvýšené integrační úsilí České republiky, čemuž významně přispívají projekty podpořené z OP AMIF.

CÍLOVÉ SKUPINY

Státní příslušníci třetích zemí

Pracovníci veřejné správy, odborná veřejnost a další osoby, které ve své profesi často přicházejí do styku s cizinci

Program je komplexní a zacílený na poskytování informací, rozvoj jazykových dovedností a podporu zaměstnání, což je klíčové pro úspěšnou integraci přistěhovalců. Zároveň se program zaměřuje i na potřeby zranitelných skupin cizinců, což naznačuje jeho komplexnost a snahu o zajištění rovných příležitostí a ochrany pro všechny. Tímto způsobem přispívá k posílení schopnosti České republiky úspěšně integrovat cizince do běžného života.

“ Výsledky jsou pozitivní, cizinci podporu potřebují... daří se snižovat fronty, čekací doby, poskytovat informace tak, aby za každým z nich nemusel stát zmocněný zástupce

– zástupce příjemce

1. Projekty podpořené v rámci OP AMIF se zaměřují na poskytování komplexních a centralizovaných informací pro cizince, aby jim usnadnily proces integrace do české společnosti.
2. Sociální a právní poradenství posilují projekty OP AMIF, které cizincům pomáhají řešit problémy a otázky spojené s integrací.
3. Navýšená kapacita kurzů češtiny je součástí opatření projektů OP AMIF, která cizincům umožňuje zdokonalit své jazykové dovednosti a lépe komunikovat v novém prostředí.
4. Projekty OP AMIF se také zaměřují na zlepšení kvalifikace zaměstnanců, kteří přicházejí do styku s cizinci, aby lépe porozuměli jejich potřebám a poskytovali jim kvalitní služby.

- Zkušenosti zaměstnanců v oblasti působnosti
- Návaznost na předchozí projekty podporované z OP AMIF
- Spolupráce s ŘO a projektová podpora
- Míra finanční podpory

- Administrativní zátěž spojená přenesením údajů do zatím nezprovozněného systému
- Vysoká fluktuace v rámci personální obsazenosti
- Nevyhovující prostory a chybějící zázemí
- Nepředvídatelné a skokové navýšení administrativní zátěže

Podpora poskytování informací cizincům (CZ.12.01.02/00/22_002/0000002)**Ministerstvo vnitra****1. 1. 2023 - 31. 12. 2027****282 872 039 Kč**(z toho 212 154 029,26 Kč
příspěvek Unie)

Projekt se zaměřuje na nedostatečnou informovanost cizinců ze třetích zemí ve vztahu k právům a povinnostem na území, což komplikuje jejich integraci do společnosti. Jedno z řešení daného problému spočívá v posílení nástrojů komunikace s cizincem, čímž se zvyšují možnosti správného zacílení informace a rozšíření spektra adresátů sdělení.

Integrační centrum Praha X. (CZ.12.01.02/00/23_008/0000007)**Integrační centrum Praha o.p.s.****1. 8. 2023 - 31. 3. 2025****61 994 905,34 Kč**(z toho 55 795 414,81 Kč
příspěvek Unie)

Cílem projektu je zajistit cizincům ze třetích zemí (včetně uprchlíků z Ukrajiny) rovný a komplexní přístup ke kvalifikované integrační podpoře. V rámci projektu jim bude poskytnuto sociální a právní poradenství, kurzy češtiny a sociokulturní orientace, tlumočení a asistence.

Český jazyk v integračních Centrech provozovaných SUZ MV (CZ.12.01.02/00/23_005/0000004)**Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra****1. 7. 2023 - 30. 6. 2026****41 996 745,59 Kč**(z toho 31 497 559,19 Kč
příspěvek Unie)

Hlavním cílem projektu je zlepšení jazykových kompetencí klientů integračních Center provozovaných SUZ MV, tj. cizinců z cílové skupiny projektu, prostřednictvím výuky českého jazyka. Zároveň bude zajištěn nákup vzdělávacích materiálů pro účastníky kurzů a pronájem prostor pro tuto výuku mimo sídelní města Center.

Domov v nové zemi III (CZ.12.01.02/00/22_003/0000003)**Organizace pro pomoc uprchlíkům, z.s.****1. 8. 2023 - 30. 6. 2025****2 919 339,36 Kč**(z toho 2 189 504,52 Kč
příspěvek Unie)

Projekt se věnuje zlepšení postavení nezletilých cizinců, kteří přicházejí do ČR bez doprovodu rodičů či jiných příbuzných a jsou umístěni do specializovaných ústavních zařízení. Prostřednictvím odborného poradenství, vzdělávacích i volnočasových aktivit se projekt zaměřuje na řešení pobytového statusu zástupců cílové skupiny, zvýšení jejich informovanosti a schopnosti začlenění do společnosti i po opuštění specializovaného zařízení.

- Ukotvení podporovaných aktivit v legislativě a strategických dokumentech
- Ochota spolupracovat ze strany partnerů a zainteresovaných stran
- Zvýšený zájem o služby kvůli konfliktu na Ukrajině
- Nevhodně nastavené indikátory

PŘÍPADOVÁ STUDIE 2 – Rozvoj mezinárodní spolupráce (OP FVB, OP NSHV)

“ Styčný důstojník pomáhá občanovi v zahraničí řešit vzniklé situace. Je důležité, aby kontinuálně navazoval osobní kontakty a měl přehled o geopolitické situaci v regionu.

– zástupce příjemce

Při plnění úkolů v boji proti závažné a organizované formě trestné činnosti s mezinárodním přesahem se Policie ČR setkává s řadou problémů. Mezi ně patří obtížné navazování ad hoc kontaktů s orgány třetích států v boji proti trestné činnosti s mezinárodním přesahem, jazyková bariéra, logistické obtíže a nedostatek místní znalosti.

Funkční síť styčných důstojníků zajistí proces výměny informací, čímž výrazně přispěje k odstranění stávajících problémů v oblasti mezinárodní policejní spolupráce.

CÍLOVÉ SKUPINY

Styční důstojníci zajišťující mezinárodní policejní spolupráci

Konzulární pracovníci zastupitelských úřadů vyslaní MZV

Rozvoj spolupráce je neméně důležitý i v oblasti společné vízové politiky. Dynamický vývoj vízového procesu s sebou nese nutnost průběžného vzdělávání úředníků na zastupitelských úřadech. Předvýjezdová příprava s návazným vzděláváním zajistí odbornost a kompetenci konzulárních úředníků jako základní předpoklad správné aplikace schengenských standardů ve vízovém procesu.

“ Máme zájem neustále konzuly vzdělávat, udržovat je v obrazu. Ti ne vždy mají kapacitu studovat nejnovější předpisy.

– zástupce příjemce

1. Mezinárodní spolupráce umožňuje předávání dobré praxe, nejnovějších trendů i zaužívaných postupů. Konečným dopadem realizovaných projektů zaměřených na posílení mezinárodní spolupráce je zvýšení bezpečnosti a kvality služeb poskytovaných občanům ČR doma i v zahraničí.
2. Finanční prostředky z OP FVB zabezpečily udržení fungování 11 kanceláří styčných důstojníků při zastupitelských úřadech České republiky v zahraničí. Vzhledem k úsporným opatřením státního rozpočtu by bez finanční podpory z fondů EU nemuselo být zajištěno jejich fungování v současném rozsahu.
3. Konzulové v rámci společných vzdělávacích aktivit navázali vzájemné kontakty, a vytvořili si komunikační platformu, prostřednictvím které diskutují aplikační praxi nebo vzniklé problémy. Projekt zprostředkovaně přispívá ke sjednocení přístupů k vízové problematice v regionu.

- Zkušenosti zaměstnanců v oblasti působnosti a v oblasti fondů EU
- Návaznost na předchozí projekty podporované z ISF
- Sdílení dobré praxe s dalšími členskými zeměmi EU

- Nedostatečná flexibilita a striktní podmínky OP
- Vysoká administrativní zátěž
- Uživatelská nepřívětivost monitorovacího systému
- Nekoordinovanost aktivit kontrolních orgánů

Rozvoj mezinárodní spolupráce prostřednictvím styčných důstojníků Policie ČR v zahraničí (CZ.13.01.02/00/22_001/0000001)

**Ministerstvo vnitra
(Policie ČR)**

1. 1. 2023 - 31. 8. 2026

164 204 866,54 Kč

(z toho 164 204 866,54 Kč
příspěvek Unie)

Předmětem projektu je zajištění funkční sítě styčných důstojníků, kteří spolupracují s policejními složkami dotčených států při odhalování závažné trestné činnosti. Udržením sítě styčných důstojníků bude zachována možnost reagovat na velký objem úkolů, požadavků a potřeb v oblasti mezinárodní policejní spolupráce, stejně tak na nožství vyměňovaných informací.

Realizace konzulárního školicího modulu (CZ.14.01.02/00/23_004/0000003)

**Ministerstvo
zahraničních věcí**

1. 9. 2023 - 31. 8. 2025

10 000 000 Kč

(z toho 7 500 000 Kč
příspěvek Unie)

Projekt je zaměřen na kontinuální vzdělávání konzulárních úředníků vyslaných na zastupitelské úřady v zahraničí s výkonem agendy schengenských víz. Cílem je podpora společné vízové politiky zvýšením odbornosti konzulárních pracovníků formou průběžného vzdělávání. Vzdělávání je zaměřeno na legislativu a informační systémy v oblasti schengenských víz, ověřování správné aplikace pravidel pro vydávání schengenských víz a předávání doporučení.

- Míra finanční podpory a malý počet příjemců

PŘÍPADOVÁ STUDIE 3 – Rozvoj bezpečnosti a propojení systémů (OP FVB, OP NSHV)

OP FVB a OP NSHV jsou velmi úzce zaměřeny na zajištění potřeb bezpečnostních složek v České republice a splnění závazků vůči Evropské unii v oblasti vnitřní bezpečnosti. Vzhledem k volnému pohybu osob v rámci EU jsou tyto programy klíčové pro zajištění bezpečnosti nejen na národní úrovni, ale i v rámci celé Unie, protože pomáhají řešit bezpečnostní problémy, které se mohou snadno šířit mezi

„Motivace vycházela z potřeb a povinností, které plní v rámci EU a Schengenského prostoru.“

– zástupce příjemce

„Technologie pokračuje mílovými kroky... S ohledem na statní rozpočet by financování z jiného zdroje bylo velmi komplikované.“

– zástupce příjemce

jednotlivými členskými státy. Díky svým aktivitám přispívají k zvýšení bezpečnosti občanů EU a mají přesah na úrovni celé Evropské unie.

Jeden z běžících projektů je zaměřený na zefektivnění znalecké činnosti a zrychlení procesu trestního stíhání. Díky modernizaci

zařízení k analýze stop a vzorků a navýšení laboratorních kapacit znaleckých pracovišť PČR, bude umožněno rychlejší procesování stop.

CÍLOVÉ SKUPINY

Příslušníci bezpečnostních sborů

Další projekt má za cíl podpořit funkčnost provoz Schengenského informačního systému NS-SIS II. Tento systém je klíčovým bezpečnostním systémem, který umožňuje sdílení informací o hledaných osobách a věcech, zajišťuje vnitřní bezpečnost EU, chrání před terorismem a nelegální migrací a zvyšuje efektivitu kontrol na vnějších hranicích schengenského prostoru.

1. Jeden z projektů je teprve na začátku své realizace, proto nelze v tuto chvíli pozorovat žádné dopady. Nicméně se očekává, že podpora z OP FVB přispěje k
  - zefektivnění a zrychlení znalecké činnosti
  - konečným dopadem tak bude zrychlení procesu trestního stíhání
2. Nastavení z OP FVB reflektuje současné výzvy a umožňuje tak reagovat na aktuální trendy a potřeby jednotlivých znaleckých odvětví.
3. Díky OP NSHV se podaří zajistit plnění unijních závazků prostřednictvím udržení odpovídající kvality provozu již fungujícího IT systému, který je pružně přizpůsobován s cílem udržet ho na úrovni garantované dostupnosti, odezvy a dalších kvalitativních ukazatelů.

- Zacílení fondů a menší počet příjemců
- Skvěle zpracované semináře ŘO k MS2021+
- Komunikace s ŘO je na dobré úrovni

- Nevhodně nastavené indikátory (povinnost vykazovat počet účastníků u investičních projektů, nutnost sbírat zpětnou vazbu po 3 měsících po ukončení projektu)

- Disparity ve vybavenosti pracovišť znalecké služby, což znesnadňuje sjednocení znaleckých výstupů
- Chybějící sladění interního a projektového prostředí pro vykazování

Modernizace znaleckých pracovišť PČR (CZ.13.01.03/00/23_003/0000005)

**Ministerstvo vnitra
(Policie ČR)**

1. 10. 2023 – 31. 10. 2025

99 680 850 Kč

(z toho 74 760 637,5 Kč
příspěvek Unie)

Cílem projektu je modernizace a posílení technického vybavení znaleckých pracovišť PČR zpracovávajících kriminalistické stopy, zejména v odvětví genetiky a daktyloskopie, jejichž výsledky jsou předmětem mezinárodní výměny dat. Nejednotné a zastaralé technické vybavení znaleckých pracovišť provádějících vysoce odbornou činnost značně komplikuje objasňování trestné činnosti. Projekt umožní sjednocení metod zkoumání a povede k vytvoření srovnatelných podmínek na znaleckých pracovištích PČR.

Technická podpora provozu národního Schengenského informačního systému druhé generace (NS-SIS II) (CZ.14.01.01/00/22_001/0000001)

**Ministerstvo vnitra
(Policie ČR)**

1. 3. 2023 - 31. 3. 2028

100 000 000 Kč

(z toho 100 000 000 Kč
příspěvek Unie)

Projekt zajistí plnou funkčnost a provozuschopnost Schengenského informačního systému (NS-SIS II) a jeho propojení s centrálním schengenským informačním systémem k zajištění ochrany hranic Schengenského prostoru. Kontinuálně po celou dobu projektu budou poskytovány služby zajišťující provoz, údržbu a servis.

V oblasti řešení potřeb cílových skupin vyplývají z evaluace doporučení pro nastavení migrační a bezpečnostní politiky České republiky spíše obecného charakteru. Na základě provedené analýzy se problematikou ukazuje nedostatečná schopnost České republiky přilákat středně a vysoce kvalifikované pracovníky ze třetích zemí. Pracovníci s nižší kvalifikací sice získávají uplatnění na trhu práce, chybí však důraz na jejich integraci do společnosti. V případě ukrajinských uprchlíků je situace specifická – nedaří se jejich odpovídající zapojení na trhu práce, velká část z nich pracuje na pozicích výrazně pod úrovní jejich kvalifikace. Viditelné je to mimo jiné ve zdravotnictví. V budoucnu by proto bylo vhodné podpořit např. výuku českého jazyka na vyšších úrovních (nikoli pouze základní kurzy češtiny, ale i odborně zaměřené kurzy, například s relevancí pro určitý obor pracovní činnosti) či nostrifikaci diplomů, a to nejen skrze operační programy, ale i z národních zdrojů. Nutné je také klást větší důraz na ochranu zaměstnanců ze třetích zemí před pracovním vykořisťováním. Tito zaměstnanci často nerozumí svým právům a neziskové organizace, jejichž role je v to oblasti je nezastupitelná, nemají dostatečné kapacity na řešení této problematiky.

Ze strany příjemců bylo během realizovaných rozhovorů identifikováno několik v současném období neadresovaných témat, na které by bylo vhodné se v budoucnu důrazněji zaměřit. Zmiňován byl například rozvoj citlivé a efektivní komunikace s veřejností v oblasti vnitřní bezpečnosti i migrační politiky anebo podpora vzdělávání, preventivních opatření či síťování podpůrných služeb v rámci organizačních složek státu.

3.1.3 Možnosti programů přizpůsobit se aktuálním potřebám

Schopnost programů pružně reagovat na změny potřeb je s ohledem na rozsah alokovaných prostředků a podstatu programů značně omezená. Kvůli menší alokaci jsou prostředky směřovány na aktivity s nejvýznamnějším potenciálním dopadem, v důsledku tedy do nižšího počtu projektů s typicky vyšší finanční náročností. Tento přístup řídicím orgánům také napomáhá zvládat zvýšenou administrativní náročnost implementačních procesů, jež v porovnání s předchozím obdobím znatelně vzrostla kvůli transformaci nástrojů v operační programy podléhající Obecnému nařízení.

Vysoká míra flexibility operačních programů tedy není s ohledem na rychlost a komplexnost změn obecně možná, konkrétně v oblasti vnitřních věcí však ani není žádoucí. Zatímco vhodným nástrojem pro řešení nahodilých krizových situací vyžadujících okamžitou reakci je na národní úrovni státní rozpočet, přidanou hodnotou programů je právě jejich stabilizační role v systému financování. Respondenti rozhovorů vidí výhodu programů především ve víceletém financování umožňujícím zaměřením se na řešení

“*Slabina je obrovská robustnost programu [AMIF], program nereaguje tak rychle jako by mohl... Zkostnatělost a robustnost systému je limitující.*

– zástupce Monitorovacího výboru

dlouhodobých hrozeb a jejich následků. To je důležité zejména pro aktéry neziskového sektoru, jimž víceleté financování napomáhá čelit nejistotě ohledně výše prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu. Ze strany Evropské unie mohou být vhodným nástrojem pro okamžitou reakci řídicích orgánů např. tzv. Akce Unie či mimořádná pomoc (nástroj ukotvený ve všech třech fondech určený přímo na řešení akutních problémů). Tyto krizové intervence jsou však dle zástupce Evropské komise spojeny

“

Programy ne plně odpovídají potřebám, je to dáno historickou přípravou, nyní by potřebovali více projektů.

– zástupce Monitorovacího výboru a příjemce

s vyššími nároky na orgány implementační struktury i na příjemce, což snižuje míru jejich reálné flexibility.

Schopnost operačních programů reagovat na aktuální problémy je omezena i určitou mírou retrospektivity. Potřeby jsou totiž sbírány s určitým předstihem a plánovány na období následujících 7 let.

Z toho plyne, že operační programy obecně mají omezenou možnost flexibilně reagovat na dynamické změny v prostředí a aktuální výzvy.

Evropská komise však průběžně řídící orgány vybízí k reakci na aktuální vývoj a doporučuje vhodné oblasti podpory. Větší změny již schválených programů by však byly pro řídící orgán spojeny s větší administrativní zátěží či obavou z možného postihu kvůli nesplnění výkonnostního rámce. Příkladem jisté flexibility v případě OP AMIF je výjimečné přidělení dodatečných prostředků na pomoc související s migrační vlnou z Ukrajiny anebo možnost zjednodušeného vykazování výdajů. V souvislosti s milníky jsou možné také menší finanční přesuny mezi fondy a specifickými cíli, věcné změny však možné nejsou. V některých oblastech (např. Schengenský hraniční kodex) se politiky či pravidla mění na pravidelné bázi častěji než aktualizace či přípravy nových operačních programů, což však řídicím orgánům v současném nastavení programů znesnadňuje promítnutí změn již v aktuálním období.

V budoucnu je tedy nutné posilovat schopnost státu pružně reagovat na aktuální změny potřeb prostřednictvím státního rozpočtu a schopnost reflektovat dlouhodobé dopady těchto změn v koncepčních a strategických dokumentech. Pro zvýšení koncepčnosti je nutné více se zaměřit i na predikce budoucího vývoje. V souladu s aktuálními výzvami je poté s ohledem na jejich dlouhodobé dopady potřebné vhodně přizpůsobovat i nastavení operačních programů.

Účelnost programů

ÚČELNOST	
EO 2.1	Do jaké míry program směřuje k dosažení stanovených cílů?
EO 2.2	Do jaké míry je monitorovací a evaluační rámec vhodný k tomu, aby informoval o pokroku při dosahování cílů programu?
EO 2.3	Jak bylo zajištěno zapojení příslušných partnerů ve všech fázích programování, implementace, monitorování a evaluace?
EO 2.4	Do jaké míry program při své implementaci respektuje nebo podporuje horizontální zásady?
EO 2.5	Do jaké míry je program účinný v oblasti informovat a šířit informace o svých příležitostech a úspěších?

Obecně jsou programy zaměřené na dosažení stanovených cílů a jsou podporovány pravidelným monitorováním a evaluačními mechanismy. Nicméně, zpoždění v implementaci programů v důsledku administrativních komplikací může ohrozit dosažení těchto cílů včas. Zařazení fondů zaměřených na vnitřní bezpečnost pod Obecné nařízení přineslo dodatečnou administrativní zátěž pro řídicí orgán a žadatele/příjemce.

Vyhodnocení zapojení a komunikace zdůrazňuje klíčový význam pravidelné a transparentní komunikace s řídicím orgánem pro úspěšný průběh projektů. Avšak komunikace mezi neziskovými organizacemi a řídicím orgánem vykazuje rezervy. Monitorovací výbor je efektivní, potřebuje do budoucna zlepšit poskytování detailních informací a zastoupení různých zájmových skupin. Komunikační strategie programů jsou obecně považovány za dostatečné, avšak existuje prostor pro zintenzivnění publicity. Ta by ovšem měla probíhat citlivě a diferencovaně, aby se zabránilo nedorozuměním a nežádoucím reakcím veřejnosti v obzvláště citlivých oblastech.

3.1.4 Nastavení a průběh implementace programů

Počáteční pokrok v implementaci programů v oblasti vnitřních věcí byl s přihlédnutím k načasování jejich přijetí a pozdějšímu zahájení implementace uspokojivý. K 31. 12. 2023 bylo v právních aktech zazávazkováno 38,2 % finančních prostředků z celkové alokace evaluovaných programů. Ovšem v kontextu dosahování milníků a cílových hodnot, kdy bylo proplaceno pouze 1–2,5 % prostředků, je potřeba urychlit proces schvalování projektů a čerpání finanční alokace. Finanční i fyzická stránka dosavadního průběhu implementace je rozebrána v podkapitole 3.1.6, plně vyhodnotit ji bude možné až v rámci ex-post evaluace. I podle dotazovaných aktérů bude možné posoudit to, zda specifické nastavení programů plně odpovídalo aktuálním potřebám a dokázalo adekvátně reagovat na jejich změny, až s časovým odstupem několika let.

Průběh implementace a její rizika

V evropském kontextu byly evaluované programy schváleny rychle (OP FVB byl schválen mezi prvními). Jejich zařazení pod Obecné nařízení s sebou však zejména v počáteční fázi implementace přináší oproti předchozímu programovému období určité výzvy spojené např. s nastavením indikátorové soustavy a milníků, používáním informačních systémů či s komunikační strategií.

Toto ústí ve vyšší administrativní náročnost procesů jak pro řídicí orgán, potýkající se s nedostatečnými kapacitami pro řízení či kontrolu projektů, MoV, tak i pro žadatele či příjemce. Společnými silami se však ŘO a MMR-NOK prozatím daří poskytovat žadatelům a příjemcům dodatečnou metodickou podporu. Nespornou výhodou je zkušenost některých žadatelů/příjemců a orgánů implementační struktury s využíváním monitorovacího systému v rámci předchozího období (v jiných operačních programech, které spadaly pod Obecné nařízení, např. OP Z či IROP). Respondenti vítají také možnost zjednodušeného vykazování výdajů nabízející významné zjednodušení administrativy (např. jednotkové vykazování mzdových nákladů).

Harmonizace pravidel s ostatními operačními programy znamená pro programy v oblasti vnitřních věcí novou zkušenost s milníky. Vzhledem k rozsahu alokace je dosahování milníků u evaluovaných programů spjato s kurzovým rizikem ve větší míře, než u ostatních operačních programů. Operační programy s vyšší alokací budou totiž pravděpodobně i ke konci programového období generovat dostatečné rezervy k pokrytí kurzových rozdílů. Respondenti z řad žadatelů a příjemců vyjádřili obavy z nejistého přístupu řídicího orgánu v této oblasti. Bylo by proto vhodné s aktéry komunikovat možné způsoby vyrovnání rozdílů způsobených vývojem měnového kurzu či inflace.

“ Bylo by dobré vydefinovat odlišnosti pro tyto programy – výjimky.

– zástupce ŘO

V oblasti absorpční kapacity představuje jisté riziko nedostatečná personální kapacita stran řídicího orgánu a nižší míra připravenosti žadatelů při přípravě projektů. Činnosti spojené s vyhlásováním výzev a administrací projektů řídicí orgán dokáže zabezpečit, dlouhodobě se však nedaří obsadit některé

“ Nyní je Obecné nařízení robustnější a je dělané spíše pro ESIF, takže na ŘO to má zvýšené administrativní nároky a je to pro ně nyní složitější.

– zástupce monitorovacího výboru

pracovní pozice, čímž je přímo ohrožen např. proces kontroly projektů. Nepřipravenost žadatelů v procesu přípravy programů se projevila nižší schopností předkládat ucelené koncepční podklady, namísto identifikovaných potřeb byly dodávány spíše seznamy konkrétních aktivit anebo žádoucích stavů.

Potenciál pro rozvoj programů a jednání o jejich nastavení na úrovni Evropské unie je aktéry vnímán mj. v oblasti spolupráce s výzkumnými institucemi, které na současných projektech neparticipují, či ve větším zaměření se na měkké cíle (např. anti-korupce, anti-radikalizace). V tomto kontextu by se mohly zapojit právě výzkumné instituce, jako dobrou praxi respondenti označují již existující studie zahraničních univerzit zabývající se možnostmi pro otevření výzev ve zmiňovaných oblastech.

Monitorovací systém

V programovém období 2021–2027 je v oblasti vnitřních věcí nově využíván informační systém MS2021+. Tento krok je vnímán pozitivně zástupci řídicího orgánu i realizátorů projektů, přestože s sebou nese zejména v počátku implementace drobné komplikace. Optikou uživatelů z řad řídicího orgánu je výhodou mimo jiné také umožnění vzdáleného přístupu a možnosti home-office při správě dat. Provádění některých typů analýz však v systému primárně určeném pro kohezní fondy není možné, nebo je velmi omezené (např. účetní anebo faktické analýzy rizik). Bylo by proto vhodné do budoucna upravit některé funkcionality systému s ohledem na specifika evaluovaných programů.

“ ...museli si zvyknout příjemci i odpovědný ŘO. ŘO ale měl snahu a připravil semináře a školení pro příjemce, nebylo to tak, že by příjemce hodili do vody.

– zástupce implementační struktury

“ Bylo by dobré vydefinovat odlišnosti pro tyto programy – výjimky.

– zástupce ŘO

Úvodní školení ohledně práce s monitorovacím systémem pro pracovníky řídicího orgánu ze strany dodavatele bylo spíše technického rázu, školení orientovaná na projektové řízení jsou organizována dle potřeby Ministerstvem pro místní rozvoj. Na úrovni ústředních orgánů probíhá průběžná komunikace ve snaze vysvětlit nejasnosti. Školení pro příjemce probíhá ze strany řídicího orgánu. Respondenty rozhovorů byla kvitována pomoc ze strany řídicího orgánu v rámci zajištění školení i další metodické podpory (např. existence service-desk). Pokud měli realizátoři projektů zkušenost s monitorovacím systémem z předchozího období, označovali ji za výhodu.

Problémem je situace s IS ESF. Tento informační systém v současné době nefunguje a jeho spuštění je odhadováno v průběhu roku 2025. Řídicí orgán nyní hledá cesty, jak nefunkční systém nahradit, pro příjemce byl vytvořen metodický dopis, jak postupovat do spuštění systému. Anonymizace dat je

zajišťována na úrovni příjemců, ze strany řídicího orgánu jsou sbírána agregovaná data. Snahou řídicího orgánu je poradit realizátorům ohledně typu a struktury dat při tvorbě dočasných interních databází. Technické komplikace a zvýšenou administrativní zátěž tak lze očekávat zejména u projektů s velkým počtem účastníků či podpořených osob (př. integrační centra).

“ Systém zatím nebyl spuštěn, proces bylo velmi složité nastavit bez znalosti nového systému. Snažili se nastavit projekt tak, aby mohli sledovat úplně všechno bez ohledu na to, jak bude fungovat systém a co bude vyžadováno.

– zástupce příjemce

Indikátory

Nastavení indikátorové soustavy není vzhledem ke specifickým evaluovaných programů optimální. V době přípravy programů navíc nebylo známo přesné znění Obecného nařízení. Orgány implementační struktury upozorňují na povinnost vykazovat některé údaje, jež poté nejsou na evropské úrovni vyhodnocovány, nebo bez reálné vypovídací hodnoty (např. užitečnost služeb). V jiných případech jsou indikátory vzhledem k jejich zaměření definovány příliš konkrétně, anebo se nevhodně

“ Celkově indikátory neodpovídají realitě a praxi.

V rámci indikátoru musí sledovat užitečnost aktivity, ale ten indikátor je nastaven složitě. Navíc je administrativně náročný.

– zástupci příjemců

rozpadají (např. dle věkových skupin či pohlaví) aniž by byl tento rozpad zdůvodněn. To je spojeno s nadbytečnou administrativní zátěží i nižší vypovídací hodnotou vykazovaných dat. Problematická je také kvantifikace některých indikátorů výstupů programů či měřitelnost některých dopadů (např. v oblasti zvýšení bezpečnosti není dostupný žádný vhodný indikátor).

Stanovené indikátory výsledků plní svou funkci podle respondentů nedostatečně. V oblasti vnitřních věcí jsou některé dopady v krátkodobém a střednědobém horizontu jen obtížně měřitelné, ideální není ani povinnost vydefinovat cílové hodnoty indikátorů již před počátkem implementace programů. Poptávka ze strany cílových skupin a realizátorů projektů např. po pořizování technického vybavení v oblasti bezpečnosti či měkkých aktivit v oblasti migrační politiky je navíc do značné míry ovlivněna vnějšími faktory. V tomto kontextu lze z úrovně řídicího orgánu předem pouze rámcově odhadovat cílové hodnoty nejen indikátorů dopadů, ale i výstupů a výsledků. Cílové hodnoty indikátorů navíc nejsou vždy stanoveny realisticky (např. zvýšení úrovně českého jazyka o celý stupeň).

Problematické jsou i některé požadavky na cílové skupiny. Povinnost mj. zpracovávat prezenční listiny anebo sbírat dotazníky po každé intervenci nemusí být v některých situacích v kontextu řešených témat přínosná, snadno proveditelná, anebo taktní či žádoucí.

“ Někteří klienti dostanou dotazník i pětkrát. Zároveň se všechny dotazníky musí ukládat.

– zástupce příjemce

Požadavky na sledování indikátorů by v oblasti vnitřních věcí tedy měly být precizněji formulovány a zdůvodněny již při vyjednávání se zástupci Evropské komise, přičemž je důležité zohlednit odlišnosti těchto programů. Konkrétní obsah definovaných indikátorů by měl vycházet z vymezených specifických cílů, vhodné by bylo také stanovení několika průřezových indikátorů dopadů pokrývajících všechny tematické oblasti. I způsob stanovení cílových hodnot by měl reflektovat specifika programů v oblasti vnitřních věcí. Hlavní důraz na kvalitativní vyhodnocení dopadů programů by proto měl být kladen v ex-post evaluacích s časovým odstupem několika let po uzavření programů, případně realizace on-going evaluace, která bude sbírat data pro vyhodnocení dopadů průběžně i po ukončení.

Soulad s horizontálními principy

Z provedené evaluační činnosti vyplývá, že programy jsou realizovány v souladu s horizontálními principy. Tedy s cílem podporovat rovné příležitosti a nediskriminaci na základě pohlaví, rasového nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace; podporou rovnosti na základě pohlaví a v souladu s principy udržitelného rozvoje a zásadou „významně nepoškozovat“.

Na programové i projektové úrovni jsou nastaveny kontrolní mechanismy pro zajištění souladu s horizontálními principy a nebyla zjištěna žádná pochybení. V kontextu nediskriminace a rovných příležitostí z genderového hlediska respondenti rozhovorů upozorňují na riziko nesprávného výkladu indikátorů (především jejich hodnot rozpadlých podle věku či pohlaví) či vykazovaných dat ve vztahu k migrační a integrační politice. V této oblasti není podle respondentů z logiky věci možné dosahovat genderově neutrálních statistik (z poslední doby zmiňován např. kontrast dlouhodobě početně převládajících imigrantů-mužů s příchodem velkého počtu žen z Ukrajiny). Podstatná je otevřenost programů vůči všem členům cílových skupin a reflexe migračních toků a jejich specifík.

Podmínka účinného provádění a uplatňování Listiny základních práv a svobod je naplněna prostřednictvím kontroly ze strany řídicího orgánu ve spolupráci s odborníky z Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády. Ti byli zapojeni jak do procesu tvorby programových dokumentů, tak do nastavení hodnotících a kontrolních kritérií pro jednotlivé projekty v této oblasti. Dále jsou v souladu s principem partnerství do procesů zapojeny i nevládní organizace či ombudsman. Pro podání stížností či podnětů byla řídicím orgánem zřízena e-mailová adresa, MoV je v této věci informován jednou ročně. Nastavení systému jako celku je kontrolováno Auditním orgánem.

Podmínka provádění a uplatňování Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením je naplněna prostřednictvím implementace Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025 a navazující strategií pro období 2026–2030 (Česká republika přijímá tyto dokumenty vždy na pětiletá období již od roku 2005), jednou ročně je gestory tematických oblastí předkládána zpráva o realizaci. Sběr dat a monitoring vývoje v této oblasti zajišťují resorty ve spolupráci s Českým statistickým úřadem. Pro podání stížností či podnětů byla i v této oblasti řídicím orgánem zřízena e-mailová adresa, MoV je v této věci informován jednou ročně. Ombudsman zde plní roli nezávislého monitorovacího mechanismu. V souladu s platnou legislativou jsou dále zohledňovány předpisy a normy týkající se přístupnosti, což je ošetřeno i v Dohodě o partnerství, a promítá se do pravidel pro příjemce stanovených ze strany řídicího orgánu.

Komunikační strategie programů

Vzhledem k rozsahu alokace je míra publicity evaluovaných programů mezi dotázanými aktéry obecně považována za dostatečnou, potřebné informace jsou podle nich dobře dohledatelné. V rozhovorech byl však zmiňován problém nedostatečné koordinace a komunikace při implementaci vybraných výzev. Například do pomoci Ukrajině bylo zapojeno mnoho aktérů realizujících větší množství aktivit, což ztížilo sdílení informací napříč různými platformami mezi řídicími orgány, příjemci, ale i dalšími zapojenými aktéry. Orgány implementační struktury vykazovaly snahu o zvýšení komunikačních aktivit, omezujícím faktorem pro ně ale byla nedostatečná kapacita na straně řídicích orgánů a metodická podpora ze strany Evropské komise v období přípravy programů.

*Některé aktivity jsou interní
a nehodí se je říkat veřejně...*

Některé útvary jsou na to citlivější...

– zástupci Monitorovacího výboru

Pravidla komunikace a viditelnosti jsou stanoveny řídicím orgánem a vychází ze Společné komunikační strategie všech operačních programů, jež koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj. V oblasti vnitřních věcí jsou hlavními cílovými skupinami pro komunikaci žadatelé a příjemci a veřejnost (široká i odborná). Pro žadatele a příjemce fungují webové stránky programů, pořádány jsou také semináře/webináře. Směrem k veřejnosti je komunikace

směřována především skrze internetové kampaně na vlastních webových stránkách řídicího orgánu či skrze sociální sítě. Řídicí orgán již v programovém dokumentu zmiňuje nutnost citlivých komunikačních opatření směrem k veřejnosti, a to především v otázkách migrační politiky. Na tom se shodují i ostatní respondenti a přikládají tomuto aspektu velkou důležitost. Zároveň cítí potřebu zdůraznit toto specifikum směrem k zástupcům Evropské komise, která obecně vyžaduje vyšší míru publicity. Pro komunikaci s odbornou veřejností doporučujeme v pozdějších fázích realizace programů využít platformu MoV, například pro sdílení dobré praxe v rámci jednotlivých schválených projektů.

Například v oblasti imigrační politiky může zvýšená pozornost a prezentování finanční podpory mířené na některé typy projektů u části veřejnosti vést k nepochopení či znepokojení. Aktéři vnímají jistý rozpor a neznalost části společnosti, otázka migrace a její přijetí většinou společností je nadále citlivá. Příznivé výsledky dlouhodobě dobře fungujících integračních center vedoucí k situaci bez závažných problémů tak mohou být označovány za důvod jejich nepotřebnosti. V tomto ohledu je podle dotázaných aktérů nutné směrem k široké veřejnosti téma migrační politiky citlivě komunikovat a prezentovat současné nastavení systému azylové politiky, a to nejen v rámci evaluovaných programů, ale i národních politik.

*Využití MoV pro publicitní aktivity
může být přínos pro lepší povědomí
o programech. Jinak publicita je
dobrá. V současné chvíli je situace
ve společnosti taková, že otevírat
tato témata by mohlo být velmi
problematické.*

– zástupce Monitorovacího výboru

Omezená, resp. selektivní komunikace je vhodná také u projektů v oblasti vnitřní bezpečnosti. V tomto kontextu se podle respondentů jeví jako příhodné široké veřejnosti prezentovat přímo výstupy některých projektů (jako je pořízení automobilů pro hlídky policistů či neprůstřelných vest pro hasiče), případně cílit pouze na odbornou veřejnost či potenciální příjemce. Jindy je vhodné veřejnost informovat spíše o příznivých dopadech či primárně možnosti využít podpořené služby (např. u zvláště ohrožených osob). Celonárodní kampaně prezentující podporu v rámci všech operačních programů jsou tedy vhodným nástrojem k souhrnné prezentaci aktivit programů v oblasti vnitřních věcí, při komunikaci jednotlivých opatření je nutné postupovat citlivě vzhledem ke specifickým cílové skupiny i podpořených aktivit.

3.1.5 Zapojení a komunikace

Komunikace s řídicím orgánem

Samotná spolupráce s ŘO na tomto konkrétním projektu je dobrá.

– zástupce příjemce

Výhoda programů je, že příjemců je málo, a tak je vztah s ŘO velmi blízký a úzký.

– zástupce příjemce a člen
Monitorovacího výboru

Komunikace s řídicím orgánem je obecně hodnocena pozitivně. Příjemci projektů si cení podpory administrátorů v procesu řízení projektů a stanovování podmínek. Klíčovým faktorem je pravidelná komunikace a jasné stanovené postupy. Zkušenost administrátorů je vnímána jako pozitivní, což přispívá k efektivnímu průběhu a realizaci projektů. Tato úzká spolupráce je považována za významnou výhodu v porovnání s jinými programy, které mají mnohem početnější základnu příjemců a nemohou tak poskytovat stejnou úroveň péče.

Komunikace však vykazuje různé úrovně efektivity a transparentnosti v závislosti na kontextu a specifických skupinách příjemců. Jisté rezervy byly pozorovány v komunikaci mezi neziskovými organizacemi (dále také „NNO“) a řídicím orgánem. NNO často uvádějí, že jejich zapojení je omezené a cítí se být ve znevýhodněném postavení oproti státním složkám, které mají etablované komunikační kanály. ŘO obvykle efektivně komunikují s NNO ve fázi plánování programů a podpory, ale existuje prostor pro zvýšení transparentnosti ohledně nastavení výzev a distribuce finančních prostředků, tj. v kontextu předávání informací ze strany ŘO vůči NNO. Nedostatečná komunikace může vést k nepochopení logiky za určitými rozhodnutími a nedostatečnému zohlednění potřeb NNO.

Je také patrné nedostatečné zastoupení NNO v MoV. Pro dosažení vyváženějšího zastoupení a zlepšení dialogu je ke zvážení rozšířit členskou základnu MoV o další NNO a lépe definovat role střešních organizací. Z šetření vyplývá, že pro zástupce střešní organizace nemusí být MoV tematicky plně relevantní, a tudíž nemusí plně reflektovat zájmy zainteresovaných NNO. Naopak zapojení NNO, které pracují s vydefinovanou cílovou skupinou a čerpají prostředky MV, může vést ke konstruktivnější diskusi ohledně nastavení operačních programů. Ostatně zapojení jsou i jiní žadatelé.

Nastavení Monitorovacího výboru

Fungování MoV bylo bez výjimky hodnoceno pozitivně z organizačního hlediska. Respondenti vyzdvihli příkladnou organizaci spolupráce, která zahrnuje včasné poskytování informací a materiálů před jednáním. Vše je připraveno velmi dobře a funguje s disciplínou. Zápisy z jednání jsou zaslány do týdne a jsou k dispozici pro případné připomínky. Celkově je tedy fungování MoV považováno za efektivní a disciplinované.

Vše mají k dispozici, dobře zpracováno, nejsou zatíženi informacemi, četnost je smysluplná.

...ví dopředu, co bude obsah jednání a mohou vznášet připomínky.

Vše je perfektně připravené.

– zástupci Monitorovacího výboru

Jisté limity byly shledány ve složení MoV. Výbor je specifický tým, že zahrnuje orgány státní správy a jimi zřizované organizace, které již mají mezi sebou ustálené komunikační kanály. Naopak neziskové organizace jsou ve srovnání s nimi ve znevýhodněném postavení. Dále jsou někteří členové výboru považováni za tematicky nerelevantní, jako například Asociace krajů v rámci MoV k OP FVB a OP NSHV, či zástupci odborů a svazů v rámci MoV všech operačních programů. Někteří zástupci, jako jsou NNO, naopak chybí. Tato kritika však není zcela jednoznačná. Asociace krajů, i když je někdy považována za nerelevantní, vnímá účast v MoV jako důležitou pro získání kontextu a jako informační platformu pro samosprávné jednotky. V novém období byli do výboru nově zařazeni zástupci Českomoravské konfederace odborových svazů a Svazu průmyslu, a to kvůli Obecnému nařízení. Tento krok je považován za nedostatečně odůvodněný.

“*Zatím jsou informace spíše monitorovací, ale měly by být trochu detailnější a zahrnovat zhodnocení toho, co se podařilo formou prezentace konkrétních projektů. Chybí konkrétnější sdělení nad rámec informací, že vše běží, jak má.*

Do velké míry je to formální uskupení pro schválení, dopředu dostávají podklady pro jednání.

– zástupci Monitorovacího výboru

Celkově je v rámci přípravy nového programového období potřeba přehodnotit složení výboru a zajistit, aby byl reprezentativnější a schopen efektivněji zastupovat různé zájmové skupiny. Princip partnerství Obecného nařízení vychází výhradně z aktérů relevantních pro kohezní politiku a v některých případech tak opomíjí specifika složení partnerů v oblasti vnitřních věcí.

MoV funguje jako prostředek pro zapojení zainteresovaných stran a poskytuje prostor pro otevřené diskuse a vyjádření různých názorů. Pozitivně je hodnocena možnost poskytování informací o průběhu implementace programů. Nicméně členové výboru nejsou vždy dostatečně obeznámeni s jednotlivými programy. Zlepšení tohoto stavu lze dosáhnout prostřednictvím lepší

prezentace probíhajících projektů a zvýšení povědomí o průběhu implementace jednotlivých programů. Inspirací mohou posloužit MoV v zahraničí, na kterých probíhá i prezentace úspěšných projektů nebo sdílení konkrétních příkladů dobré praxe.

Zapojení a komunikace s relevantními partnery

V rámci evaluace bylo zjištěno, že zapojení a komunikace s relevantními partnery závisí převážně na typu příjemce či aktéra. Bezpečnostní složky státu, které často jsou gestory oblasti, ve kterých jsou realizována podporovaná opatření, mají omezený prostor pro formování partnerství vzhledem k jejich velikosti a zaměření. Naopak neziskový sektor považuje partnerství za klíčovou součást svého fungování. Tyto organizace jsou zapojeny například v komunikaci s orgány sociálně-právní ochrany dětí, zařízeními pro výkon ústavní a ochranné výchovy pro cizince, ombudsmanem a dalšími relevantními subjekty. Ochota k spolupráci je obvykle vysoká a často se iniciuje jak ze strany partnerů, tak z iniciativy samotných realizátorů projektů.

Do určité míry plní funkci platformy pro síťování a propojení partnerů MoV. Ten umožňuje pravidelné setkávání zainteresovaných stran. Díky svému složení, které zahrnuje různé zástupce ze sektoru veřejné správy, neziskových organizací, a dalších relevantních subjektů, vytváří MoV prostředí pro dialog a výměnu informací. Tím pomáhá naplňovat potřebu propojení a spolupráce mezi různými aktéry zapojenými do programů nebo projektů. Zde je potenciál pro zlepšení vyvážení partnerů, jak je uvedeno výše.

3.1.6 Fyzický a finanční progres operačních programů

Finanční čerpání

Na operační programy v oblasti vnitřních věcí bylo v ČR alokováno celkem 3,09 mld. Kč, viz Tabulka 1. Nejvyšší částka 1 601,7 mil. Kč byla alokována na OP AMIF, dále pak 798,6 mil. Kč na OP FVB a 691,6 mil. Kč na OP NSHV. K 31. 12. 2023 bylo v právních aktech 38,2 % finančních prostředků z celkové alokace, nejvíc finančních prostředků se podařilo schválit v projektech OP FVB (52,8 %). Doposud byla proplacena pouze nepatrná částka finančních prostředků, která se na úrovni operačních programů pohybuje na úrovni 1–2,5 %. Tato skutečnost je dána zejména pozdějším začátkem implementace i delší dobou realizace schválených projektů.

Z hlediska specifických cílů je čerpání značně nerovnoměrné. Zatímco v SC 2 operačního programu FVB byly schváleny projekty v hodnotě celkové alokace pro tento specifický cíl, v SC 1 stejného operačního programu nebyly k 31. 12. 2023 v právních aktech vykázány žádné finanční prostředky. V ostatních specifických cílech bylo na schválené projekty vyčerpáno 12,8–46,8 %.

Tabulka 1: Finanční čerpání příspěvku Unie v jednotlivých specifických cílech⁷

Fond/SC	Celková alokace (v mil. Kč)	Finanční prostředky v právních aktech (v mil. Kč)	Podíl finančních prostředků v právních aktech k celkové alokaci	Finanční prostředky proplacené v ŽoP (v mil. Kč)	Podíl proplacených finančních prostředků k celkové alokaci
OP AMIF	1 601,7	552,7	34,5 %	17,2	1,1 %
SC1: Společný evropský azylový systém	315,1	40,2	12,8 %	0,0	0,0 %
SC2: Legální migrace a integrace	801,4	369,6	46,1 %	12,1	1,5 %
SC3: Návraty	485,2	142,9	29,5 %	5,1	1,0 %
OP FVB	798,6	422,0	52,8 %	18,1	2,3 %
SC1: Výměna informací ⁸	90,7	0,0	0,0 %	0,0	0,0 %
SC2: Přeshraniční spolupráce	166,2	168,7	101,5 %	18,1	10,9 %
SC3: Předcházení trestné činnosti a boj proti ní	541,8	253,4	46,8 %	0,0	0,0 %
OP NSHV	691,6	207,5	30,0 %	9,7	1,4 %
SC1: Evropská integrovaná správa hranic	366,7	100,0	27,3 %	4,7	1,3 %
SC2: Společná vízová politika	324,9	107,5	33,1 %	5,0	1,5 %
Celkem	3 091,9	1 182,2	38,2 %	44,9	1,5 %

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

⁷ Finanční částky v CZK byly propočteny kurzem 24,26 CZK/EUR.

⁸ K 31. 12. 2023 nebyly v monitorovacím systému v SC 1 OP FVB vykázány žádné finanční prostředky v právních aktech, název SC proto vychází z textace programového dokumentu.

Projekty a příjemci

Jak je zřejmé z Tabulka 2, k 31. 12. 2023 bylo ve třech operačních programech schváleno 21 projektů z celkově 46 podaných projektů. Nejvíce projektů bylo schváleno v OP AMIF (12), který má zároveň i nejvyšší alokaci. 6 projektů bylo schváleno v OP FVB a 3 projekty v OP NSHV. Ke stejnému datu byla většina projektů v realizaci.

Tabulka 2: Počty vyhlášených výzev, podaných a schválených projektů v jednotlivých specifických cílech

Fond/SC	Počet vyhlášených výzev	Počet podaných projektů	Počet schválených projektů
OP AMIF	16	34	12
SC1: Společný evropský azylový systém	4	4	2
SC2: Legální migrace a integrace	7	26	8
SC3: Návraty	5	4	2
OP FVB	8	8	6
SC1: Výměna informací	0	0	0
SC2: Přeshraniční spolupráce	2	3	2
SC3: Předcházení trestné činnosti a boj proti ní	6	5	4
OP NSHV	7	4	3
SC1: Evropská integrovaná správa hranic	4	1	1
SC2: Společná vízová politika	3	3	2
Celkem	31	46	21

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

16 schválených projektů je realizováno organizačními složkami státu, konkrétně Ministerstvem vnitra (13 projektů), Ministerstvem spravedlnosti (1 projekt), Ministerstvem zahraničních věcí (1 projekt) a Správou uprchlických zařízení (1 projekt). V rámci SC 2 operačního programu AMIF realizovali 5 projektů jiní příjemci. Z hlediska právní formy se jednalo o 2 ústavy, 1 spolek, 1 obecně prospěšnou společnost a 1 evidovanou církevní právnickou osobu.

Plnění ukazatelů výstupů a výsledků

Tabulka 3 zobrazuje plnění ukazatelů výstupů a výsledků v OP AMIF. V Tabulce jsou zachyceny pouze indikátory, u kterých byl k 31. 12. 2023 vykázan nenulový závazek z projektů. Další 16 ukazatelů má podle dat z monitorovacího systému nastavenou nenulovou cílovou hodnotu, k uvedenému datu však nebylo zaevidováno žádné plnění z projektů. Seznam těchto indikátorů je součástí Tabulka 6

Příloha E. U všech indikátorů byla vykázána dosažená hodnota na úrovni 0 vzhledem k fázi realizace projektů.

ÚVOD	REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY
------	---------------------------------------	-----------------------	------------------------	---------

Tabulka 3: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP AMIF⁹

Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP AMIF						
SC1: Společný evropský azylový systém						
	028317	Počet podpořených pracovišť (SC 1)	0	0	5	100 %
	028347	Počet vytvořených pracovních/služebních míst	0	0	4	100 %
SC2: Legální migrace a integrace						
	028302	Počet zasedání/seminářů/studijních návštěv pro odborníky (SC2)	0	0	26	100 %
	028306	Počet zakoupených kusů vybavení, včetně počtu zakoupených nebo aktualizovaných systémů IKT (SC2)	0	0	5 558	100 %
	028318	Počet podpořených pracovišť (SC 2)	0	6	41	100 %
O.2.3	026000	Počet účastníků, jimž byla poskytnuta podpora (SC2)	115 094	0	63 380	55 %
O.2.3.2	026200	Počet účastníků kurzu občanské orientace, jimž byla poskytnuta podpora	4 893	0	1 380	28 %
O.2.3.1	026100	Počet účastníků jazykového kurzu, jimž byla poskytnuta podpora	86 142	0	11 750	14 %
SC3: Návraty						
R.3.6	026800	Počet osob navrácených formou dobrovolného návratu	2 690	0	2 690	100 %
	028319	Počet podpořených pracovišť (SC 3)	0	14	14	100 %
	028320	Počet účastníků, kteří obdrželi individuální přednávratové poradenství a pomoc	0	0	4 200	100 %
O.3.2	027110	Počet zakoupených kusů vybavení, včetně počtu zakoupených nebo aktualizovaných systémů IKT (SC3)	93	0	38	41 %
O.3.1	027100	Počet účastníků odborné přípravy (SC3)	306	0	20	7 %
		Výstup		Výsledek		

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

Plnění ukazatelů výstupů a výsledků v OP FVB a v OP NSHV zobrazuje Tabulka 4 a Tabulka 5. Rovněž jako u OP AMIF jsou v tabulkách zachyceny pouze indikátory, u kterých byl k 31. 12. 2023 vykázan nenulový závazek z projektů.

⁹ Ukazatele výstupů a výsledků, u kterých byla nastavena cílová hodnota a zároveň k 31. 12. 2023 nebyl vykázan žádný závazek z projektů jsou součástí Příloha E, Tabulka 6.

ÚVOD	REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY
------	---------------------------------------	-----------------------	------------------------	---------

9 ukazatelů výstupů a výsledků v OP FVB a 11 v OP NSHV, u kterých byla nastavena nenulová cílová hodnota a doposud nemají závazek z projektů, jsou součástí Tabulka 7 a Tabulka 8 Příloha E.

Tabulka 4: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP FVB¹⁰

	Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP FVB							
SC2: Přeshraniční spolupráce							
	R.2.8	032080	Počet správních jednotek, které zřídily/upravily stávající mechanismy/ postupy/nástroje/pokyny pro spolupráci s dalšími členskými státy/institucemi nebo jinými subjekty Unie/třetími zeměmi/mezinárodními organizacemi	2	0	2	100 %
		032110	Počet pracovníků vyslaných do zahraničí	0	11	11	100 %
	O.2.2	032020	Počet zasedání/seminářů/studijních návštěv/společných cvičení pro odborníky	190	0	54	28 %
SC3: Předcházení trestné činnosti a boj proti ní							
	O.3.1	033010	Počet účastníků odborné přípravy (SC3)	1 300	0	2 316	178 %
	R.3.12	033120	Počet účastníků, kteří považují odbornou přípravu za užitečnou pro svou práci (SC3)	1 040	0	1 740	167 %
	R.3.13	033130	Počet účastníků, kteří tři měsíce po skončení odborné přípravy uvedou, že využívají dovednosti a kompetence získané během ní (SC3)	1 040	0	1 740	167 %
	O.3.5	033050	Počet vybudovaných/nakoupených/ modernizovaných položek infrastruktury/bezpečnostních zařízení/nástrojů/mechanismů	130	0	129	99 %
	O.3.2	033020	Počet výměnných programů/seminářů/studijních návštěv (SC3)	13	0	10	77 %
	O.3.3	033030	Počet zakoupených položek vybavení (SC3)	2 600	0	569	22 %
		Výstup	Výsledek				

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

¹⁰ Ukazatele výstupů a výsledků, u kterých byla nastavena cílová hodnota a zároveň k 31. 12. 2023 nebyl vykázán žádný závazek z projektů jsou součástí Příloha E,

Tabulka 7.

Tabulka 5: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP NSHV¹¹

	Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP NSHV							
SC1: Evropská integrovaná správa hranic							
	O.1.11	041110	Počet vyvinutých/udržovaných/zmodernizovaných rozsáhlých informačních systémů	6	0	1	17 %
	O.1.10	041100	Počet vyvinutých/udržovaných/zmodernizovaných funkcionalit informačních technologií	9	1	1	11 %
SC2: Společná vízová politika							
	O.2.3	042030	Počet personálu vyslaného do konzulátů ve třetích zemích	18	0	15	83 %
	O.2.4	042040	Počet vyvinutých/udržovaných/zmodernizovaných funkcionalit informačních technologií	2	1	1	50 %
	O.2.5	042050	Počet vyvinutých/udržovaných/zmodernizovaných rozsáhlých informačních systémů	2	0	1	50 %
	O.2.2.1	042021	Počet účastníků odborné přípravy, jimž byla poskytnuta podpora (SC2)	195	0	80	41 %
		Výstup		Výsledek			

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

¹¹ Ukazatele výstupů a výsledků, u kterých byla nastavena cílová hodnota a zároveň k 31. 12. 2023 nebyl vykázan žádný závazek z projektů jsou součástí Příloha E, Tabulka 8.

Účinnost programů

ÚČINNOST	
EO 3.1	Do jaké míry program podporuje nákladově efektivní opatření?
EO 3.2	Do jaké míry je systém řízení a kontroly účinný?
EO 3.3	Do jaké míry je možné dosáhnout další zjednodušení? Jak?

Administrativní zátěž představuje významnou zátěž jak pro ŘO, tak i pro příjemce. Nedostatečné personální kapacity a náročné administrativní požadavky mohou snižovat efektivitu ŘO a bránit využití finančních prostředků pro nejlepší možné výsledky. Zavedení zjednodušených metod vykazování výdajů a selektivní přístup ke kontrolám jsou předpokladem pro optimalizaci pracovních postupů a zvýšení efektivity programů. Je zřejmé, že je nutné hledat vyvážené řešení, které minimalizuje administrativní zátěž, zajišťuje účinné řízení a kontrolu a současně maximalizuje dosažené výsledky projektů. V této fázi evaluace však vzhledem k nízkému počtu projektů v realizaci není možné provést extenzivní vyhodnocení tohoto kritéria a poskytnout odpovědi na evaluační otázky. Doporučujeme proto zaměřit se na toto kritérium ve větším rozsahu v závěrečné evaluaci.

3.1.7 Efektivita intervencí a administrativní zátěž programů

Administrativní zátěž

Administrativní zátěž v rámci programů představuje výzvu pro žadatele i řídicí orgány. Nedostatečné personální kapacity u řídicích orgánů mohou omezovat schvalovací procesy a kontrolu projektů, což je obzvláště problematické v dobách zvýšené aktivity. Navíc, náročné administrativní požadavky, jako podrobné vykazování práce a získávání zaměstnanců, zvyšují zátěž a snižují efektivitu projektů.

“Administrativa samotná je bariérou, je rozsáhlá a složitá.

– zástupce příjemce

“...i z důvodu administrace výzev není ochota dělat menší výzvy i pro menší příjemce s regionálním dopadem (menší nestátní neziskové organizace). Je to pochopitelné, vzhledem ke kapacitám ŘO ...

– zástupce Monitorovacího výboru

Získávání zaměstnanců pro řídicí orgány je složitý proces, kdy nabídky práce často neodpovídají potřebám pracovníků. Nedostatečné obsazení systemizovaných míst v odděleních kontroly představuje další výzvu, která může ovlivnit kvalitu správy projektů. Komunikace s věcnými útvary je naopak dobře zvládnuta, ale získávání kvalitních zaměstnanců zůstává náročné. V této situaci je klíčové hledání možností zjednodušení procesů a vyvážené řešení administrativní zátěže s potřebami

personálního zajištění programů.

Zjednodušené metody vykazování výdajů

Zavedení zjednodušených metod vykazování výdajů v nových projektech významně usnadňuje pracovní postupy i realizaci a administraci projektů, přičemž mnozí účastníci je využívali omezeně již dříve. Tato nová pravidla jsou rozšířena o jednotkové náklady ve mzdách, což výrazně snižuje administrativní náročnost. Při kontrolách je aktuálně prováděno detailní ověřování všech aspektů, avšak v budoucnu se plánuje postupovat selektivněji a vybírat kontrolní vzorky.

Mechanismy kontrol

Prozatím v tomto období neprobíhají veřejnosprávní kontroly a není tak možné ověřit kontrolní mechanismy, ale je důležité upozornit na nedostatečné kapacity kontrolních oddělení. Tato situace vyžaduje pozornost a řešení, aby nedošlo k ohrožení účinnosti a spolehlivosti kontrolních procesů v budoucnu. Je nezbytné zajistit dostatečné zdroje a personální kapacity pro kontrolní činnosti, aby byla zajištěna transparentnost a dodržování předepsaných pravidel a postupů.

Souhrn

SOUDRŽNOST

EO 4.1

Do jaké míry je program v souladu s iniciativami podporovanými v rámci dané oblasti politiky, zejména s podporou v rámci tematického nástroje napříč různými způsoby řízení?

EO 4.2

Do jaké míry je program v souladu s ostatními fondy EU (včetně jiných fondů v oblasti vnitřních věcí), a zejména s vnější činností EU?

Evaluace naznačuje, že se řídicí orgán aktivně snaží minimalizovat překryvy mezi cílovými skupinami a tematickými oblastmi, které jsou již zahrnuty v jiných operačních programech. Současně se zaměřuje na cílení financování a podpory na oblasti, které nejsou dosaženy jinými OP, což napomáhá vytváření synergií mezi programy. Avšak sledování a koordinace synergických účinků mezi programy je náročné kvůli velkému intervencí v dané oblasti. Tato koordinace je ztížena komplexními vztahy mezi programy a specifickými pravidly podpory v oblasti vnitřních věcí. Nedostatečné sdílení informací mezi řídicími orgány různých programů dále snižuje efektivitu synergických účinků.

3.1.8 Synergie programů

Komplementarita všech operačních programů je na úrovni České republiky sledována a vyhodnocována Ministerstvem pro místní rozvoj, v oblasti vnitřních věcí je tomuto věnována zvláštní pozornost i ze strany MoV. Díky svému specializovanému zaměření a specifickým cílovým skupinám (unikátní je postavení OP AMIF se zacílením na státní příslušníky třetích zemí) mají operační programy v oblasti vnitřní bezpečnosti vysoký synergický potenciál zejména ve spojení s OP IROP a OP Z+. Respondenti rozhovorů v tomto ohledu považují za výhodu především víceleté financování projektů a možnost zaměřit se tedy na aktivity s dlouhodobým dopadem. V kontextu provázání intervencí evaluovaných programů na státní rozpočet je pak vhodné připomenout, že jejich finanční alokace je v

“ŘO se v rámci snahy vyvarovat překryvům rozhodl cílit na cílové skupiny a témata, která nejsou pokryta v jiných OP.

– zástupce implementační struktury

“...financování a podpora je tam, kam jiné OP nedosáhnou.

– zástupce Monitorovacího výboru

jednotlivé členské státy podílí.

Vysoký počet fondů a operačních programů však sledování komplementarity, odhalování možných překryvů a koordinaci synergických účinků znesnadňuje. Jak dále vyplývá z evaluace, koordinace činností je pro řídicí orgán náročná, a to jak z pohledu komplexních vztahů mezi programy, specifických pravidel podpory v oblasti vnitřních věcí i z důvodu menších administrativních kapacit řídicího orgánu. Evropská komise navíc postupně umožňuje financovat některé aktivity spadající do oblasti vnitřních věcí skrze ostatní operační programy, což pro MoV představuje další komplikaci ve sledování provazeb mezi programy.

Ačkoli se řídicí orgán účastní jednání MoV i dalších operačních programů, sdílení informací (např. ohledně připravovaných výzev) mezi jednotlivými řídicími orgány není optimální, přestože na úrovni DG jsou tyto informace dostupné. Příkladem mohou být aktivity na pomoc Ukrajině realizované v rámci OP IROP, o nichž se řídicí orgán OP AMIF dověděl až v den vyhlášení výzvy. Zefektivnění sdílení informací by tedy mohlo vést i k nárůstu synergických účinků programů. V tomto ohledu může být dobrou praxí nastavení pravidelných koordinačních schůzek na úrovni řídicích orgánů. V současné době jsou pravidelné schůzky plánovány mezi OP AMIF a OP Z+ na půlroční bázi. Z rozhovorů realizovaných v rámci evaluace vyplývá, že probíhající diskuse na úrovni řídicích orgánů těchto programů prozatím zajišťuje v dostatečné míře koordinaci podpory tak, aby nedocházelo k jejímu překryvu. Zároveň nebyla respondenty identifikována žádná významná bílá místa, tedy tematické oblasti, které by programy v současném období úplně opomíjely.

Přidaná hodnota na úrovni EU

PŘIDANÁ HODNOTA NA ÚROVNI EU

EO 5.1 Do jaké míry program vytváří přidanou hodnotu na úrovni EU?

Přidaná hodnota na úrovni EU vyplývá z rozsahu programů a z míry přínosu programů nad stanovené cíle. Programy přinášejí financování, které by jinak nebylo k dispozici nebo bylo nedostatečné. Tyto programy jsou nezbytnou součástí fungování EU a vyjadřují prioritu a jednotné řešení politiky na této úrovni. Zvláště v oblasti volného pohybu osob mají programy významný přínos pro stabilitu a jednotný postup v rámci Evropské unie, zejména v situacích, kdy jeden stát není schopen samostatně zvládat migrační tlak. Přestože existuje snaha o překlenutí mezer a koordinaci aktivit, programy čelí výzvám jako nedostatečná alokace prostředků a nesourodost v přístupu a zadáních mezi jednotlivými resorty a úřady v ČR. Je rovněž patrná potřeba více preventivního přístupu k řešení témat souvisejících se zaměstnaností a integrací cizinců, což by mohlo vést ke komplexnějším a prospěšnějším opatřením pro společnost.

Operační programy v oblasti vnitřních věcí jsou nezbytnou součástí fungování Evropské unie, právě v této oblasti je obzvláště významné působení synergických účinků. Programy jsou klíčovým prvkem podílejícím se na harmonizaci a standardizaci přístupu v oblasti vnitřních věcí napříč všemi členskými státy, což posiluje stabilitu Evropské unie jako celku a napomáhá v případě nahodilých událostí či změn čelit těmto výzvám s větší jistotou. V takových případech jsou jednotlivé státy díky standardizovaným procesům schopné vzájemné kooperace a pomoci i přes specifické podmínky a problémy řešené na národní úrovni každého z nich. Zvláště viditelné je synergické působení evaluovaných programů např. v rámci volného pohybu osob v EU a v kontextu současné války na Ukrajině.

Důsledkem potřebné standardizace procesů i informačních systémů je skutečnost, že některé realizované projekty by bylo nutné provádět i bez existence evaluovaných programů. Jedná se především o technické zajištění provozu jednotných informačních systémů nebo činnosti bezpečnostních složek. V takovém případě by tyto aktivity musely být financovány ze státního rozpočtu. Zřetelné je to zejména u výzev vyhlášených v rámci OP AMIF. Na základě provedených rozhovorů a analýz lze konstatovat, že významná část prostředků OP AMIF směřovala na zabezpečení fungování odboru azylové a migrační politiky – na zajištění personálních kapacit a činností k udržení chodu základního aparátu. Na inovační aktivity nebo na specifické potřeby bylo z OP AMIF zacíleno jen minimum výzev.

Konkrétně v oblasti azylové a migrační politiky byly na úrovni České republiky identifikovány následující přetrvávající problémy, kterým je nadále třeba věnovat zvýšenou pozornost a podporu. Zaměstnanosti státních příslušníků třetích zemí se věnují 4 resorty, z nichž každý k této problematice přistupuje jiným způsobem. Přínosem tedy byla koordinace opatření a sjednocení koncepčních postupů. Dále by bylo vhodné zohlednit i možnost náhlého nárůstu zahraniční nezaměstnanosti a připravit se na související rizika, či zajistit podporu přijímání kvalifikovaných pracovníků. K podpoře funkční dlouhodobé integrace je ze strany orgánů implementační struktury nezbytné komunikovat se všemi relevantními aktéry (zejména s organizacemi neziskového sektoru a experty v daných oblastech) ohledně zjišťování reálných a aktuálních potřeb cílových skupin. Žádoucí je také zaměření se na řešení příčin problémů, pokud je lze ovlivnit, a nikoli jen jejich důsledků.

Ačkoli je zajištění jednotného přístupu k bezpečnostní a migrační politice a vzájemné spolupráci členských států jednou z priorit jak na evropské úrovni, tak na úrovni jednotlivých členských států, není možné očekávat, že se stávající finanční alokací se pouze díky těmto programům podaří uspokojit všechny reálné potřeby.

Z provedené evaluace vyplývá, že s ohledem na specifické zaměření cílových skupin evaluovaných programů (a zejména u OP AMIF na státní příslušníky třetích zemí) a probíhajících jednáních o rozšíření Evropské unie o další státy (např. Ukrajinu) by dopady programů byly větší s větším rozsahem finanční alokace. A to nejen v řešených tematických oblastech. Díky komplexnosti vztahů by tím byly posíleny přínosy na celospolečenské úrovni nad rámec vytyčených cílů. Společensky prospěšné by bylo také důraznější zaměření na podporu preventivních opatření.

4 Závěry a doporučení

4 Závěry a doporučení

V tabulce shrnujeme závěry a doporučení získané při realizaci Průběžné evaluace programů. Tato doporučení shrnujeme do několika logických celků, které vycházejí z nastavení Evaluace.

Co se týče limitů výzkumu, vzhledem ke stavu implementace programů nebylo možné hodnotit dopady projektů jednotlivých operačních programů. Tato analýza bude předmětem především závěrečné evaluace. Zároveň nebylo možné vzhledem k počtu projektů využít pokročilé statistické metody, využity byly pouze deskriptivní statistiky pro přehled fyzického a finančního progresu operačních programů. Vzhledem k tomu, že v době přípravy průběžné evaluace nebyly vyhotoveny závěrečné zprávy za období 2014-2020, nebylo možné detailněji srovnávat jednotlivá programová období. Pro potřeby závěrečné evaluace doporučujeme zaměřit se především na vyhodnocení intervenčních logik a dopadů projektů, ale také detailněji srovnávat výsledky jednotlivých evaluačních zpráv.

Shrnutí závěrů a doporučení z Evaluace

Závěry	Doporučení
Monitorovací výbory	
Jednání MoV (relevantní pro všechny programy) byly respondenty hodnoceny pozitivně. Kvitována byla včasnost zasílání podkladů a informování členů, ale také srozumitelnost procesů MoV a získaných informací.	Využít (v pozdějším stadiu implementace programů) jednání MoV pro komunikaci a sdílení dobré praxe z projektů, představení dopadů projektů na osoby z cílových skupin. Zvážit realizaci jednání v terénu, spojit jednání MoV s monitorovací návštěvou úspěšného projektu.
Drobné kritiky směřovaly k nastavení MoV, které bylo hodnoceno jako spíše formálního charakteru, kdy platforma není využívána k diskusi dopadů projektů či pro publicitu programů.	
Obecně jsou do přípravy a implementace programů zapojeni všichni relevantní aktéři. Zastoupení členů MoV je však hodnoceno jako nerovnoměrné vůči struktuře příjemců (veřejný x neziskový sektor), některé střešní organizace reprezentují spíše zájmy své mateřské organizace než zájmy zastřešovaných organizací jako celku. Zařazením pod Obecná nařízení se stali součástí MoV také členové nerelevantní pro oblast vnitřních věcí.	Revidovat členskou základnu, zvážit zapojení nových členů, případně obměnu některých stávajících (i v důsledku zařazení programů pod Obecné Nařízení). Ověřovat předávání informací prostřednictvím střešních organizací na jejich členy.
Ukazatele a indikátory	
Sledované indikátory neumožňují efektivní řízení a vyhodnocování programů (všech), nepokrývají veškeré podporované aktivity, případně nereflktují věcnou náplň projektů (nerelevantní sledování rozpadu podle pohlaví, věku) a potřeby cílových skupin (děti, ohrožené osoby).	Zjednodušit indikátorovou soustavu a přizpůsobit ji potřebám programů a jejich monitoringu, propojit indikátorovou soustavu na výstupy evaluací (či nahradit indikátory povinnou evaluací projektů). Při stanovení indikátorů reflektovat strategické materiály, které jsou pomocí programů částečně plněny.

Shrnutí závěrů a doporučení z Evaluace

Závěry	Doporučení
	<p>Požadavky na sledování indikátorů precizněji formulovat a zdůvodnit již při vyjednávání se zástupci Evropské komise, přičemž je důležité zohlednit odlišnosti těchto programů vzhledem k ostatním programům spadajícím pod Obecné nařízení. Konkrétní obsah definovaných indikátorů by měl vycházet z vymezených specifických cílů, vhodné by bylo také stanovení několika průřezových indikátorů dopadů pokrývajících všechny tematické oblasti. I způsob stanovení cílových hodnot by měl reflektovat specifika programů v oblasti vnitřních věcí. Hlavní důraz na kvalitativní vyhodnocení dopadů programů by proto měl být kladen v ex-post evaluacích s časovým odstupem několika let po uzavření programů, případně realizace on-going evaluace, která bude sbírat data pro vyhodnocení dopadů průběžně i po ukončení.</p>
<p>Řídící orgán je povinen pravidelně vykazovat datové sady vůči Evropské komisi, využitelnost těchto výkazů je nejasná.</p>	<p>Vyhodnotit s Evropskou komisí při přípravě nového programového období relevanci vykazování a případně upravit či zjednodušit vykazování tak, aby byla zajištěna informovanost EK a zároveň nebyla na ŘO kladena příliš velká zátěž nad rámec stanovených sestav.</p>
Nastavení programů	
<p>V rámci programových dokumentů je sice možné dohledat intervenční logiky, ty jsou ovšem nekompletní a v některých případech příliš explicitní, kdy jsou aktivity konkretizovány na úroveň projektů. Intervenční logika předpokládá dopady programů, které jsou vzhledem k velikosti alokace a počtu schválených projektů nerelevantní a nedosažitelné. Takto nastavené intervenční logiky nemohou plnit svou funkci. Důležité je provázání jednotlivých částí intervenčních logik již ve fázi přípravy programových dokumentů. K tomuto účelu slouží například grafické znázornění, které předkládáme v rámci této zprávy a které poslouží k vyhodnocení výstupů, výsledků a dopadů programů v rámci závěrečné zprávy.</p>	<p>Při stanovení intervenční logiky vycházet z potřeb cílových skupin a strategického rámce politik ČR (podle zacílení programů). Důsledně monitorovat potřeby v území, se stakeholdery pracovat na jejich definici a prioritizaci, reflektovat platné strategické dokumenty a jejich aktualizace.</p> <p>Zpracovat intervenční logiky jednotlivých programů v plném rozsahu, včetně vnějších vlivů, které mají na intervence dopad. V příštím programovém období zpracovat komplexní intervenční logiku na začátku včetně provazby na ukazatele výstupů a výsledků, na základě kterých bude možné výsledky a výstupy hodnotit. V aktuálním období u značné části aktivit chybí ukazatel (kvantitativní či kvalitativní), podle kterého bude možné vyhodnocovat úspěšnost realizovaných aktivit a jejich dopady.</p>

Shrnutí závěrů a doporučení z Evaluace

Závěry	Doporučení
	Při stanovení intervenční logiky pro nové programové období doporučujeme vyjít z vyhodnocení přínosů programů v rámci ex-post evaluace. Tento postup pomůže lepšímu zacílení na konkrétní témata intervencí.
Programy kladou velký důraz na implementaci infrastrukturních projektů, realizovaných primárně organizačními složkami státu. Jen okrajově jsou realizovány měkké projekty, či projekty malého rozsahu (typicky NNO).	<p>Tento přístup řídicímu orgánu napomáhá zvládat zvýšenou administrativní náročnost implementačních procesů, jež v porovnání s předchozím obdobím znatelně vzrostla kvůli transformaci nástrojů v operační programy podléhající Obecnému nařízení. I přesto doporučujeme lépe diverzifikovat zacílení programů, podpořit více měkké či preventivní aktivity, cílit na uspokojení potřeb cílových skupin v jejich komplexnosti.</p> <p>Vzhledem k alokaci programů nedoporučujeme tříštit finanční podporu, řešením může být vyčlenění konkrétní částky na menší projekty v otevřené výzvě.</p>
Schopnost programů pružně reagovat na změny potřeb je s ohledem na rozsah alokovaných prostředků a podstatu programů značně omezená. Kvůli menší alokaci jsou prostředky směřovány na aktivity s nejvýznamnějším potenciálním dopadem, v důsledku tedy do nižšího počtu projektů s typicky vyšší finanční náročností.	Doporučujeme zachovat roli programů coby stabilizačního prvku, který zajišťuje víceleté financování intervencí. V programech se důsledně zaměřovat na strategické, dlouhodobé aktivity, na prevenci či řešení dlouhodobých krizí a jejich dopadů.
Implementace programů	
<p>Komunikace s ŘO je ze strany příjemců i členů MV hodnocena velmi pozitivně. ŘO komunikuje s relevantními ministerstvy ohledně komplementarit programů, ale také s příjemci ohledně implementace programů.</p> <p>Problémem může být personální poddimenzovanost ŘO, některé agendy (např. Agenda veřejnosprávních kontrol) nejsou dostatečně pokryté. To může vést ke zpomalení implementace programů.</p>	Důsledně dbát na personální zajištění programů, plánovat kapacity řídicího orgánu v souladu s postupem implementace programů. Zajistit zastupitelnost v rámci jednotlivých agend tak, aby nedocházelo ke zpoždování implementace programů.

Tematické nastavení výzev je z velké části vnímáno pozitivně. Drobná kritika zaznívá ze strany některých aktérů vůči prioritizaci projektů s větší finanční alokací (a tak nižšími nároky na administraci projektů na straně ŘO, ale také příjemců).

Tento přístup řídicímu orgánu napomáhá zvládat zvýšenou administrativní náročnost implementačních procesů, jež v porovnání s předchozím obdobím znatelně vzrostla kvůli transformaci nástrojů v operační programy podléhající Obecnému nařízení. Přesto doporučujeme reflektovat různé potřeby příjemců, včetně malých neziskových organizací, pokud je to v souladu s prioritami programu. Řešením může být vyčlenění určité částky na otevřenou výzvu pro projekty menšího rozsahu.

Zařazení programů pod Obecné nařízení vytváří další administrativní nároky na řídicí orgán a příjemce. To je v rozporu s trendem snižování administrativní náročnosti.

Naopak respondenti vítají možnost zjednodušeného vykazování výdajů nabízející významné zjednodušení administrativy (např. jednotkové vykazování mzdových nákladů).

Vyhodnotit při přípravě nového programového období relevanci zařazení programů pod Obecné nařízení a ve spolupráci s Evropskou komisí případně upravit či zjednodušit plošná pravidla, která jsou pro programy nadbytečná. Dále také doporučujeme nepřebírat bez vyhodnocení automaticky pravidla kohezní politiky na fondy v oblasti vnitřních věcí.

Publicita programů je obecně dostatečná, vůči obecné veřejnosti je však nízká.

Reflektovat potřeby jednotlivých stakeholderů v oblasti publicity. Využít více MoV (pro publicitu projektů i dosažených výsledků programu). Informovat veřejnost o pozitivních přínosech programů (selektivně, s reflexí k bezpečnosti státu).

Kontrolní činnost vůči projektům není koordinována napříč kontrolními orgány – opakovaně jsou kontrolovány největší projekty, mezi kontrolními orgány nedochází k předávání informací, což klade zvýšené nároky na příjemce. Zjištění nejsou přitom shodná, výklad pravidel jednotlivými orgány je nekonzistentní.

Klást důraz na koordinaci kontrolní činnosti, s cílem snížit administrativní nároky na příjemce.

Implementace programu je zpožděná oproti původnímu plánu.

Dbát na včasnou přípravu programu, po jeho schválení zahájit implementaci neprodleně tak, aby nebylo ohroženo plnění (finančních) milníků.

Nové využívání informačního systému MS2021+ je hodnoceno jako pozitivní krok. Problémem je ovšem informační systém IS ESF, který v současné době nefunguje a jeho spuštění je odhadováno v průběhu roku 2025.

Bez doporučení, není v moci ŘO.

Doporučujeme však postupovat tak, aby v budoucnu nedošlo k problémům s plněním cílových hodnot indikátorů a zároveň nebyla neadekvátně navýšena administrativní zátěž příjemců programů. Anonymizaci dat zajistit na úrovni příjemců, ze strany řídicího orgánu sbírat agregovaná data, jejich platnost ověřit v rámci kontrolní činnosti.

5 Přílohy

5 Přílohy

Příloha A: Evaluační matice

Příloha A tvoří samostatnou přílohu Závěrečné zprávy.

Příloha B: Scénáře rozhovorů

Scénář A: Řídící orgán

Datum	
Forma rozhovoru (online/off-line)	
Tazatel	
Respondent	

Úvod

- ▶ Představení tazatelů a cíle evaluace

Cíl evaluace je primárně identifikovat případné problémy ovlivňující implementaci programů a možnosti jejich řešení. Výsledky evaluace budou sloužit pro nastavení aktuálních, ale i budoucích programů a jejich účelem je tedy primárně **přinést zpětnou vazbu a doporučení pro zefektivnění programů a zlepšení zacílení priorit na potřeby aktérů**.

- ▶ Upřesnění, který OP nás v rámci rozhovorů zajímá (OP AMIF, FVB, NSRF, případně kombinace více) + upřesnění, zda se bavíme obecně, či ke specifickému OP
- ▶ Souhlas se zpracováním rozhovorů (práce s citacemi, přepis rozhovoru)
- ▶ Struktura rozhovoru – představení
- ▶ Následné kroky (zpracování rozhovoru – anonymizované, výstup a jeho dostupnost)
- ▶ Případné dotazy respondenta a jeho představení

Vydefinování potřeb a aktérů

- ▶ Jak byli identifikováni stakeholdeři a jejich potřeby pro jednotlivé OP? Kdo byl do procesu identifikace zapojen?
- ▶ Vycházela identifikace z předchozího období 2014-2020? K jakým změnám oproti předchozímu období došlo?
- ▶ Jak jsou vybíráni účastníci monitorovacího výboru? Dochází k obměně členské základny?
- ▶ Jsou nějaké subjekty, které se odmítly zapojit do monitorovacího výboru?
- ▶ Jakým způsobem jsou rozdělovány alokace do jednotlivých OP/ témat (dotčení se na informace v programových dokumentech)? Mohou pokrýt identifikované potřeby?
- ▶ Pokud ne: máte informaci o tom, jak jsou tyto potřeby pokryty (jiné veřejné zdroje, dárcovství apod.)?
- ▶ Dochází k aktualizaci identifikovaných potřeb (např. skrze Monitorovací výbor)?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem se promítají tyto změny do programových dokumentů? Jak často dochází k aktualizaci programů? Je reakce na nové potřeby dostatečná (adekvátní z hlediska alokace, rychlosti reakce apod.)?
- ▶ Dokážou programy reagovat na aktuální výzvy (např. „akce Unie“)?

Implementace programů

(viz také Výroční zprávy programů)

V této části se doptat také na informace z úvodního setkání k nedostatkům v inspiraci z kohezních fondů a aplikaci těchto procesů na jiné fondy (irelevantnost některých procesů pro MV)

- ▶ Přebírá program doporučení a osvědčené postupy z předchozího programovacího období?
- ▶ Pokud ano: O jaké konkrétní doporučení či postupy se jedná?
- ▶ Byly identifikovány nějaké problémy při implementaci programu (kromě pozdějšího začátku, tj. například v rámci plánování a vyhlášení výzev, zájmu potenciálních příjemců)?
- ▶ Pokud ano: Jak jsou tyto problémy řešeny?
- ▶ Je vypracován seznam rizik pro jednotlivé OP? Jak se s těmito riziky pracuje? Vychází se rizika spolu s aktualizací programů?
- ▶ Daří se implementovat komunikační strategie programů?¹² Je sbírána zpětná vazba od cílových skupin ohledně dostupnosti informací programů?

Monitorovací systém a indikátory

- ▶ Je pravidelně sbírána zpětná vazba ohledně práce s monitorovacím systémem (ze strany zaměstnanců i příjemců projektů)?
- ▶ Potýkáte se s nějakými problémy v souvislosti s monitorovacím systémem?
- ▶ Pokud ano: Jak jsou tyto problémy řešeny?
- ▶ Existují metodiky, školení či případná další metodická podpora ohledně práce s monitorovacím systémem?
- ▶ Jak hodnotíte nastavení indikátorů pro jednotlivé OP? Jsou využívané indikátory dostatečné pro měření dopadů projektů a programů?
- ▶ Pokud ne: jak by měla být podle Vás indikátorová soustava upravena, aby lépe reflektovala zaměření programů?
- ▶ Vnímáte nadměrné či nedostatečné využívání některých indikátorů?
- ▶ Existují nějaké další programově specifické ukazatele pro sledování dopadů programů?
- ▶ Existují kontrolní mechanismy pro správné vykazování ukazatelů?
- ▶ Došlo k nějaké změně indikátorové soustavy oproti období 2014-2020?

Efektivita a administrativní zátěž programů

- ▶ Vnímáte administrativní kapacity na správu programů jako dostatečné?
- ▶ Které úkony vnímáte jako administrativně nejvíce zatěžující?
- ▶ Co by případně pomohlo snížit administrativní zatížení?
- ▶ Vnímáte posun ve snižování administrativní kapacity oproti období 2014-2020 (pokud relevantní)?
- ▶ Je využíváno zjednodušené vykazování výdajů (dle úvodní schůzky dochází k postupnému zavádění)?
- ▶ Je v případě potřeby využívána Technická pomoc pro posílení systému kontroly a řízení?
- ▶ Existují mechanismy kontroly v rámci projektů (administrativní kontroly, kontroly na místě, posouzení rizik)?
- ▶ Pokud ano: Jak jsou tyto mechanismy využívány v praxi?

¹² Kromě komunikačních strategií jednotlivých OP také *Společná komunikační strategie všech programů (MMR)*

- ▶ Existují nějaké typové programy, které jsou více rizikové?

Provázání a synergie programů

(viz také programové dokumenty)

- ▶ Jsou intervence programů navázány na národní politiky ČR?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem jsou provazby identifikovány a nastaveny? Je návaznost dostatečná? V jakých oblastech provazba (nebo financování jako takové) podle Vás chybí?
- ▶ Jsou intervence programů navázány na státní rozpočet?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem jsou provazby identifikovány a nastaveny?
- ▶ Jakými způsoby probíhá spolupráce s dalšími nástroji a fondy (jedná se pouze o monitorovací výbor, či další platformy)?
- ▶ Probíhá zapojení řídicího orgánu programu (Ministerstva vnitra) do monitorovacích výborů jiných operačních programů?
- ▶ Jak dochází k odhalování možných překryvů s jinými programy financovanými z prostředků EU (v programových dokumentech zmíněn koordinační výbor)?
- ▶ Byly by aktivity realizovány i bez podpory fondu (tj. je program doplněním státní podpory)?
- ▶ Jsou podporované aktivity bez podpory fondu udržitelné?
- ▶ Vnímáte nějaký neočekávaný přesah či přidanou hodnotu programů (tj. nad rámec vytyčených cílů programů)?

Závěr

- ▶ Případné další doptání/ otázky a komentáře respondenta
- ▶ Poděkování za součinnost

Scénář B: Členové MoV

Datum	
Forma rozhovoru (online/off-line)	
Tazatel	
Respondent	

Úvod

- ▶ Představení tazatelů a cíle evaluace

Cíl evaluace je primárně identifikovat případné problémy ovlivňující implementaci programů a možnosti jejich řešení. Výsledky evaluace budou sloužit pro nastavení aktuálního, ale i budoucích programů a jejich účelem je tedy primárně **přinést zpětnou vazbu a doporučení pro zefektivnění programů a zlepšení zacílení priorit na potřeby aktérů.**

- ▶ Upřesnění, který OP nás v rámci rozhovorů zajímá (OP AMIF, FVB, NHSV, případně kombinace více)
- ▶ Souhlas se zpracováním rozhovorů (práce s citacemi, přepis rozhovoru)
- ▶ Struktura rozhovoru – představení
- ▶ Následné kroky (zpracování rozhovoru – anonymizované, výstup a jeho dostupnost)
- ▶ Případné dotazy respondenta a jeho představení

Vydefinování potřeb

- ▶ Byl/a jste zapojen/a do procesu identifikace potřeb pro OP XY (doplnit dle relevance)?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem?
- ▶ Máte nějakou možnost ovlivňovat výběr témat pro daný OP?
- ▶ Máte nějakou možnost ovlivňovat rozdělení alokace do jednotlivých OP/ témat?
- ▶ Jsou podle Vás priority programu zacíleny vhodně?
- ▶ Pokud ne: Co by podle Vás bylo vhodné změnit? Existuje nějaká oblast, kde podpora podle Vás zcela chybí? Reflektoval/a jste toto stanovisko na jednání MV?
- ▶ Vnímáte nějaké silné nebo naopak slabé stránky nastavení programu?

Zapojení partnerů

- ▶ Víte, kde v případě potřeby dohledávat potřebné informace k danému programu?
- ▶ Jakým způsobem od Vás byla v minulém období sbírána zpětná vazba k fungování programu? Měli jste dostatečnou možnost vyjádřit svůj názor/ své potřeby?
- ▶ Jak vnímáte nastavení monitorovacího výboru programu? Je něco, co byste na setkávání změnil/a?
- ▶ Jaké způsoby/platformy pro vyjádření Vašeho názoru byste uvítal/a v následujících letech?
- ▶ Máte možnost ovlivňovat průběh implementace programu?
- ▶ Vnímáte nějaké problémy při implementaci programu (kromě pozdějšího začátku, tj. například v rámci plánování a vyhlásování výzev, zájmu potenciálních příjemců)?
- ▶ Pokud ano: Jsou tyto problémy podle Vás dostatečně řešeny?
- ▶ Jak celkově hodnotíte komunikaci s ŘO?
- ▶ Jak hodnotíte publicitu programu?¹³ Je dostatečná?

Provázání a synergie programů

- ▶ Vnímáte nějakou hlavní přidanou hodnotu či přesah programů?
- ▶ Vnímáte nějaký neočekávaný přesah či přidanou hodnotu programů (tj. nad rámec vytyčených cílů programů)?
- ▶ Jsou podle Vás intervence programů dostatečně navázány na národní politiky ČR?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem jsou provazby identifikovány a nastaveny?
- ▶ Jsou podle Vás intervence programů dostatečně navázány na státní rozpočet?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem jsou provazby identifikovány a nastaveny?
- ▶ Jsou podle Vás intervence programů dostatečně navázány na další nástroje a fondy?
- ▶ Pokud ano: Jakým způsobem jsou provazby identifikovány a nastaveny?
- ▶ Pokud ne: Kde vnímáte průniky/ překryvy?

Závěr

- ▶ Případné další doptání/ otázky a komentáře respondenta
- ▶ Doporučení pro další fungování programu: Vnímáte nějaké nevyužité příležitosti programu do budoucna? Něco, na co by se ŘO měl zaměřit?
- ▶ Poděkování za součinnost

¹³ Kromě komunikačních strategií jednotlivých OP také *Společná komunikační strategie všech programů (MMR)*

Scénář C: Realizátoři projektů

Datum	
Forma rozhovoru (online/off-line)	
Tazatel	
Respondent	
Projekt	

Úvod

- ▶ Představení tazatelů a cíle evaluace

Cíl evaluace je primárně identifikovat případné problémy ovlivňující implementaci programů a možnosti jejich řešení. Výsledky evaluace budou sloužit pro nastavení aktuálního, ale také budoucích programů a jejich účelem je tedy primárně **přinést zpětnou vazbu a doporučení pro zefektivnění programů a zlepšení zacílení priorit na potřeby aktérů**.

- ▶ Upřesnění, který OP nás v rámci rozhovorů zajímá (OP AMIF, FVB, NHSV, případně kombinace více programů)
- ▶ Souhlas se zpracováním rozhovorů (práce s citacemi, přepis rozhovoru)
- ▶ Struktura rozhovoru – představení
- ▶ Následné kroky (zpracování rozhovoru – anonymizované, výstup a jeho dostupnost)
- ▶ Případné dotazy respondenta a jeho představení

Motivace pro realizaci projektu

- ▶ Stručné představení projektu (vlastními slovy respondenta, tazatel bude mít projekt nastudován)
- ▶ Jaká byla Vaše motivace pro realizaci projektu?
- ▶ Vychází projekt z konkrétní potřeby regionu/cílové skupiny/ strategie? Podílíte se nějak na identifikování potřeb?
- ▶ Spolupracujete v rámci projektu s nějakými aktéry v území, v dané problematice? Umožnil projekt propojování stakeholderů (např. Organizační složky státu, obce, kraje, NNO)?

Financování projektu

- ▶ Proč jste se rozhodli pro financování projektu z OP XY (doplnit dle relevance)? Zjišťovali jste i jiné možnosti financování projektu?
- ▶ Porovnání s dalšími OP: Máte zkušenost s realizací projektu i skrze jiné zdroje financování?
- ▶ Pokud ano: Vnímáte nějaké silné/slabé stránky OP XY (doplnit dle relevance)?
- ▶ Realizovali byste projekt i bez podpory fondů EU?

Výsledky/dopady projektu

- ▶ Jaké pozitivní či negativní výsledky projektu v této fázi realizace vnímáte (může jít o viditelné dopady i kvalitativní posun a další)? Daří se plnit cíle projektu? Pokud výsledky nejsou vnímány, cíle nejsou plněny, co k tomu přispívá? Co lze v této fázi projektu změnit, aby se vývoj změnil?

- ▶ Synergie: Je projekt provázán s dalšími projekty (Vaší či jiných organizací)? Navazoval projekt na nějaké předchozí projekty? Máte povědomí o dalších, navazujících projektech realizovaných v území?
- ▶ Vnímáte nějaké neočekávané dopady projektu (tj. nad rámec vytyčených cílů)?
- ▶ Vnímáte nějaké bariéry/rizika při realizaci projektu? Nebo naopak nějaké pozitivní aspekty, které Vám pomáhají ve zdárné realizaci projektu?
- ▶ Jak hodnotíte udržitelnost projektu po skončení podpory z fondů EU? Lze výsledky projektu udržet i bez dalšího financování z veřejných zdrojů? Je třeba zajistit nějaké návazné služby?

Monitorovací systém a indikátory

- ▶ Jak hodnotíte práci s monitorovacím systémem? Potýkal/a jste se s nějakými problémy?
- ▶ Víte o nějaké metodické podpoře práce s monitorovacím systémem (školení, metodické podklady a jiné)?
- ▶ Pokud ano: Využil/a jste někdy některou z těchto možností?
- ▶ Víte, na koho se v případě potřeby obrátit?
- ▶ Jak hodnotíte nastavení indikátorů pro OP? Setkal/a jste se s nějakými komplikacemi při výběru indikátoru/ů?
- ▶ Setkal/a jste se s nějakými problémy při vykazování indikátorů? Jak jste tyto problémy řešil/a?
- ▶ Jsou nastavené hodnoty indikátorů realistické a odpovídají zaměření projektu?
- ▶ Víte o nějaké metodické podpoře práce s indikátory (školení, metodické podklady a jiné)?
- ▶ Pokud ano: Využil/a jste někdy některou z těchto možností?
- ▶ Víte, na koho se v případě potřeby obrátit?
- ▶ Je od Vás nějakým způsobem sbírána zpětná vazba ohledně práce s monitorovacím systémem a indikátory?
- ▶ Pokud ne: Jaký způsob sběru zpětné vazby byste uvítal/a?

Administrativní zátěž

- ▶ Měl/a jste dostatečné administrativní kapacity na přípravu projektu?
- ▶ Pokud relevantní: Zlepšila se Vaše schopnost psát projekty? Připravujete projektové žádosti externě nebo interně?
- ▶ Máte dostatečné administrativní kapacity na realizaci a administraci projektu?
- ▶ Které požadavky Vám způsobují největší administrativní zátěž?
- ▶ Jak hodnotíte proces kontrol v rámci projektu?
- ▶ Pokud relevantní: Vnímáte nějaký posun ve snižování administrativního zatížení v rámci programu XY (doplnit dle relevance)?
- ▶ Pokud relevantní: Jak hodnotíte zjednodušené vykazování výdajů?

Zpětná vazba k nastavení programů

- ▶ Víte, kde dohledávat potřebné informace k danému programu?
- ▶ Pokud ano: Kde jste se o těchto zdrojích informací dozvěděl/a?
- ▶ Pokud ne: Byly poskytnuté informace vyčerpávající? Pokud ne, jaké informace Vám chybí? Jaký typ zprostředkování informací o programu byste preferoval/a?
- ▶ Jak hodnotíte komunikaci s ŘO?
- ▶ Jsou podle Vás výzvy OP XY (doplnit dle relevance) vhodně nastaveny? Je nějaké téma, které Vám ve výzvách chybí?

- ▶ Vnímáte nějakou další dobrou či špatnou praxi ve spojitosti s fondy EU/ OP XY (doplnit dle relevance)?
- ▶ Jak by měla podle Vás vypadat podpora v budoucnosti (následujících letech, programovém období...)?

Závěr

- ▶ Případné další doptání/ otázky a komentáře respondenta
- ▶ Poděkování za součinnost

OP AMIF:

Dopady projektu pro cílovou skupinu (CS)

Možnost dotazování nejen vedení, ale také zaměstnanců a CS

Otázky pro zaměstnance a vedení:

- ▶ Identifikace cílové skupiny
- ▶ Jaké jsou konkrétní aktivity projektu na podporu CS? Jedná se o komplexní podporu, nebo podporu, která doplní další služby (sociální služby, sociální práci apod.)
- ▶ Kolik osob bylo podpořeno v rámci projektu? (pokud je to možné říct)
- ▶ Daří se oslovovat CS pro zapojení do projektu? Pokud ne: Co jsou hlavní problémy/bariéry?
- ▶ V případě informačních kampaní apod.: Daří se zvyšovat informovanost CS o možnostech využít podporu v rámci projektu?
- ▶ O jaké aktivity v rámci projektu je ze strany CS největší zájem?
- ▶ Jaké jsou hlavní potřeby Vašich návštěvníků? Jak se Vám daří je naplňovat? Které potřeby se Vám příliš nedaří naplňovat a proč?
- ▶ Jak byste zhodnotili dopad na začleňování těchto osob? Před projektem a po něm? Pokud se začlenění osob do společnosti příliš nezměnilo, co je hlavní bariérou? Mohl tento problém projekt vůbec řešit?
- ▶ Změnily se jejich kompetence během realizace projektu?
- ▶ Pracujete s rodinou či blízkými, nebo pouze s jednotlivci?
- ▶ Vnímáte nějaké neočekávané dopady či přínosy projektu?
- ▶ Jak bude práce s CS probíhat po ukončení projektu?

Otázky pro CS (dle relevance pro daný projekt):

- ▶ Seznámení s respondentem
- ▶ Jaké služby organizace využíváte?
- ▶ Jak dlouho jste klientem organizace?
- ▶ Proč jste si vybral/a tuto organizaci? Jak jste se o ní dozvěděl/a?
- ▶ Pomohla Vám organizace s řešením Vašich potřeb?
- ▶ Jsou nějaké další služby, které byste ocenil/a, ale tato organizace je nenabízí?
- ▶ Jak hodnotíte proces integrace do české společnosti? Potýkal/a jste se s nějakými problémy?

Scénář D: Auditní orgán

Datum	
Forma rozhovoru (online/off-line)	
Tazatel	
Respondent	

Úvod

- ▶ Představení tazatelů a cíle evaluace

Cíl evaluace je primárně identifikovat případné problémy ovlivňující implementaci programů a možnosti jejich řešení. Výsledky evaluace budou sloužit pro nastavení aktuálního, ale i budoucích programů a jejich účelem je tedy primárně **přinést zpětnou vazbu a doporučení pro zefektivnění programů a zlepšení zacílení priorit na potřeby aktérů**.

- ▶ Upřesnění, který OP nás v rámci rozhovorů zajímá (OP AMIF, FVB, NSRF, případně kombinace více) + upřesnění, zda se bavíme obecně, či ke specifickému OP
- ▶ Souhlas se zpracováním rozhovorů (práce s citacemi, přepis rozhovoru)
- ▶ Struktura rozhovoru – představení
- ▶ Následné kroky (zpracování rozhovoru – anonymizované, výstup a jeho dostupnost)
- ▶ Případné dotazy respondenta a jeho představení

Nastavení procesů programů

- ▶ Jak obecně hodnotíte nastavení procesů programů? Vnímáte snahu procesy zlepšovat?
- ▶ Vnímáte administrativní kapacity na správu programů jako dostatečnou? Pokud ne, v čem je nedostatečnost nejvyšší?
- ▶ Vnímáte posun ve snižování administrativní kapacity oproti období 2014-2020 (pokud relevantní)?
- ▶ Vnímáte nějaké další případné změny v nastavení procesů programů oproti období 2014-2020? Jak tyto změny vnímáte?
- ▶ Jak celkově hodnotíte komunikaci s ŘO?

Implementace programů

- ▶ Jak obecně hodnotíte implementaci programů?
- ▶ Byly identifikovány nějaké nedostatky při implementaci programů (kromě pozdějšího začátku, tj. například v rámci plánování a vyhlášení výzev, zájmu potenciálních příjemců)?
- ▶ Pokud ano: Jak jsou tyto problémy řešeny?
- ▶ Jsou podle Vás výzvy programů vhodně nastaveny? Je nějaké téma, které podle Vás ve výzvách chybí?
- ▶ Byli podle Vás identifikováni všichni relevantní stakeholdeři a jejich potřeby pro jednotlivé OP?
- ▶ Jak hodnotíte nastavení indikátorů pro jednotlivé OP? Jsou využívány indikátory dostatečné pro měření dopadů projektů a programů?
- ▶ Vnímáte nadměrné či nedostatečné využívání některých indikátorů?
- ▶ Vnímáte nějaké nedostatky ve vykazování ukazatelů?

Realizované projekty

- ▶ Existují mechanismy kontroly v rámci projektů (administrativní kontroly, kontroly na místě, posouzení rizik)?
- ▶ Pokud ano: Jak tyto mechanismy hodnotíte?
- ▶ Existují typové projekty, které jsou z Vašeho pohledu více rizikové? O jaké projekty se jedná?
- ▶ Vnímáte nějaké bariéry/rizika při realizaci projektů?
- ▶ Vnímáte nějaký neočekávaný přesah či přidanou hodnotu realizovaných projektů (tj. nad rámec vytyčených cílů programů)?

Závěr

- ▶ Případné další doptání/ otázky a komentáře respondenta
- ▶ Vnímáte nějakou další dobrou či špatnou praxi ve spojitosti s OP XY (doplnit dle relevance)?
- ▶ Doporučení pro další fungování programu: Máte nějaké doporučení do budoucna? Něco, na co by se ŘO měl zaměřit?
- ▶ Poděkování za součinnost

Příloha C: Zápisy z rozhovorů

Příloha C tvoří samostatnou přílohu Závěrečné zprávy.

Příloha D: Intervenční logiky

Příloha D tvoří samostatnou přílohu Závěrečné zprávy.

Příloha E: Seznam indikátorů s nastavenou cílovou hodnotu bez závazků z projektů

Tabulka 6: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP AMIF s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů

Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP AMIF						
SC1: Společný evropský azylový systém						
O.1.1	021000	Počet účastníků, jimž byla poskytnuta podpora (SC1)	4 423	0	0	0 %
O.1.1.2	022100	Počet účastníků, kteří využili jiné typy podpory, než je právní pomoc, včetně informací a pomoci po celou dobu azylového řízení	4 423	0	0	0 %
O.1.1.3	022200	Počet účastníků z řad zranitelných osob, kterým byla poskytnuta pomoc	4 307	0	0	0 %
O.1.4	023002	Počet zrenovovaných nebo nově vybavených míst v zařízeních pro přijetí v souladu s acquis Unie	1 575	0	0	0 %
O.1.2	024000	Počet účastníků odborné přípravy (SC1)	60	0	0	0 %
R.1.5	024100	Počet účastníků, kteří považují odbornou přípravu za užitečnou pro svou práci (SC1)	48	0	0	0 %
R.1.6	024200	Počet účastníků, kteří tři měsíce po skončení odborné přípravy uvedli, že využívají dovednosti a	4 423	0	0	0 %

ÚVOD		REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY	
		schopnosti získané během odborné přípravy (SC1)				
SC2: Legální migrace a integrace						
	O.2.4	025001	Počet informačních balíčků a kampaní na zvýšení povědomí o způsobech legální migrace do Unie	11	0	0 %
	O.2.7	025002	Počet integračních projektů, u nichž jsou příjemcem místní a regionální orgány	2	0	0 %
	R.2.8	026110	Počet účastníků jazykových kurzů, kteří si po jejich absolvování zlepšili úroveň znalosti jazyka hostitelské země minimálně o jednu úroveň podle společného evropského referenčního rámce pro jazyky nebo rovnocenného vnitrostátního rámce	6 891	0	0 %
	O.2.3.3	026300	Počet účastníků, jimž bylo poskytnuto osobní profesní poradenství	2544	0	0 %
	R.2.9	026510	Počet účastníků, kteří uvedli, že danou aktivitu vnímají jako užitečnou pro svou integraci	40282	0	0 %
	R.2.10	026600	Počet účastníků, kteří požádali o uznání/posouzení své kvalifikace nebo dovedností získaných v třetí zemi	1750	0	0 %
	R.2.11	026610	Počet účastníků, kteří požádali o právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta	2836	0	0 %
SC3: Návraty						
	O.3.3	026700	Počet navracených osob, kterým byla poskytnuta pomoc při reintegraci	200	0	0 %
	R.3.7	026900	Počet osob navracených formou vyhoštění	455	0	0 %
			Výstup		Výsledek	

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

Tabulka 7: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP FVB s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů

Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP FVB						
SC1: Výměna informací						
	O.1.1	031010	Počet účastníků odborné přípravy (SC1)	50	0	0 %
	O.1.3	031030	Počet zavedených/upravených/spravovaných IT systémů	12	0	0 %
	O.1.4	031040	Počet zakoupených položek vybavení (SC1)	30	0	0 %

ÚVOD		REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY	
R.1.5	031050	Počet IT systémů, které se staly interoperabilními v členských státech/s unijními a decentralizovanými bezpečnostními informačními systémy/s mezinárodními databázemi	10	0	0	0 %
R.1.6	031060	Počet správních jednotek, které zavedly nové nebo upravily stávající mechanismy/postupy/nástroje/pokyny pro výměnu informací s dalšími členskými státy/institucemi nebo jinými subjekty Unie /třetími zeměmi/mezinárodními organizacemi	2	0	0	0 %
R.1.7	031070	Počet účastníků, kteří považují odbornou přípravu za užitečnou pro svou práci (SC1)	40	0	0	0 %
R.1.8	031080	Počet účastníků, kteří tři měsíce po skončení odborné přípravy uvedou, že využívají dovednosti a kompetence získané během ní (SC1)	40	0	0	0 %

SC3: Předcházení trestné činnosti a boj proti ní

O.3.4	033040	Počet zakoupených dopravních prostředků	1	0	0	0 %
O.3.6	033060	Počet projektů zaměřených na předcházení trestné činnosti	1	0	0	0 %

Výstup

Výsledek

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

Tabulka 8: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP NSHV s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů

Kód EK	Kód	Název indikátoru	Cílová hodnota	Dosažená hodnota	Závazek z projektů	Podíl závazku z projektů k cílové hodnotě
OP NSHV						
SC1: Evropská integrovaná správa hranic						
O.1.1	041010	Počet kusů vybavení zakoupených pro hraniční přechody	73	0	0	0 %
O.1.1.1	041011	Počet kusů vybavení zakoupených pro hraniční přechody – počet zakoupených systémů automatizovaných bran hraniční kontroly / samoobslužných systémů / elektronických bran	17	0	0	0 %
O.1.8	041080	Počet účastníků, jimž byla poskytnuta podpora (SC1)	105	0	0	0 %
O.1.8.1	041081	Počet účastníků odborné přípravy, jimž byla poskytnuta podpora (SC1)	100	0	0	0 %
R.1.17	041170	Počet přechodů hranic prostřednictvím systémů	10 710 000	0	0	0 %

ÚVOD		REKONSTRUKCE INTERVENČNÍ LOGIKY	EVALUAČNÍ ZJIŠTĚNÍ	ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ	PŘÍLOHY	
		automatizovaných bran hraniční kontroly a elektronických bran				
	R.1.19	041190	Počet účastníků, kteří tři měsíce po skončení odborné přípravy uvedou, že využívají dovednosti a kompetence získané během ní (SC1)	80	0	0 %

SC2: Společná vízová politika

	O.2.2	042020	Počet účastníků, jimž byla poskytnuta podpora (SC2)	195	0	0 %
	R.2.8	042080	Počet nových/zmodernizovaných konzulátů mimo schengenský prostor	4	0	0 %
	R.2.8.1	042081	Počet nových/zmodernizovaných konzulátů mimo schengenský prostor s cílem zvýšit klientskou vstřícnost pro žadatele o víza	2	0	0 %
	R.2.11	042110	Počet zahájených/zlepšených forem spolupráce zavedených mezi členskými státy v oblasti vyřizování víz	1	0	0 %
	R.2.12	042120	Počet účastníků, kteří tři měsíce po skončení odborné přípravy uvedou, že využívají dovednosti a kompetence získané během ní (SC2)	195	0	0 %

Výstup

Výsledek

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat MV ČR, 2024

Příloha F: Seznam vybraných projektů

OP AMIF:

- Podpora poskytování informací cizincům (CZ.12.01.02/00/22_002/00000002)
- Integrovaná centrum Praha X. (CZ.12.01.02/00/23_008/00000007)
- Český jazyk v integračních Centrech provozovaných SUZ MV (CZ.12.01.02/00/23_005/00000004)
- Domov v nové zemi III (CZ.12.01.02/00/22_003/00000003)

OP FVB:

- Rozvoj mezinárodní spolupráce prostřednictvím styčných důstojníků Policie ČR v zahraničí (CZ.13.01.02/00/22_001/00000001)
- Modernizace znaleckých pracovišť PČR (CZ.13.01.03/00/23_003/00000005)

OP NHSV:

- Technická podpora provozu národního Schengenského informačního systému druhé generace (NS-SIS II) (CZ.14.01.01/00/22_001/00000001)

Příloha G: Analýza aktérů

Příloha G tvoří samostatnou přílohu Závěrečné zprávy.

Seznam schémat a tabulek

Schéma 1: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP AMIF	15
Schéma 2: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP NSHV	17
Schéma 3: Zjednodušené schéma intervenční logiky OP FVB.....	19
Schéma 4: Analýza aktérů.....	22
Tabulka 1: Finanční čerpání příspěvku Unie v jednotlivých specifických cílech.....	39
Tabulka 2: Počty vyhlášených výzev, podaných a schválených projektů v jednotlivých specifických cílech	40
Tabulka 3: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP AMIF	41
Tabulka 4: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP FVB	42
Tabulka 5: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP NSHV.....	43
Tabulka 6: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP AMIF s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů	64
Tabulka 7: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP FVB s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů	65
Tabulka 8: Hodnoty ukazatelů výstupů a výsledků OP NSHV s nastavenou cílovou hodnotou bez závazku z projektů	66

Zdroje

Pro zpracování Průběžné evaluační zprávy byly využity následující dokumenty a zdroje dat:

- ▶ Operační program azylového, migračního a integračního fondu 2021–2027, verze 1.2 (MV, 2022)
- ▶ Operační program fondu pro vnitřní bezpečnost 2021–2027, verze 1.3 (MV, 2022)
- ▶ Operační program nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky 2021–2027, verze 1.3 (MV, 2022)
- ▶ Metodika a kritéria hodnocení programů fondů Evropské unie v oblasti vnitřních věcí, vydání 2 (MV, 2023)
- ▶ Pravidla pro žadatele a příjemce podpory fondů Evropské unie v oblasti vnitřních věcí – obecná část, verze 3 (MV, 2023)
- ▶ Statut Monitorovacího výboru Operačního programu Azylového, migračního a integračního fondu (MV, 2023)
- ▶ Jednací řád Monitorovacího výboru Operačního programu Azylového, migračního a integračního fondu (MV, 2023)
- ▶ Statut Monitorovacího výboru Operačního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost a Operačního programu Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (MV, 2023)
- ▶ Jednací řád Monitorovacího výboru Operačního programu Fondu pro vnitřní bezpečnost a Operačního programu Nástroje pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky (MV, 2023)
- ▶ Zápisy ze zasedání Monitorovacích výborů
- ▶ Seznam operací 2021–2027
- ▶ Harmonogramy výzev pro roky 2022 a 2023
- ▶ Texty vypsaných výzev
- ▶ Roční komunikační plán OP AMIF pro rok 2023 (MV, 2023)
- ▶ Roční komunikační plán OP FVB a OP NSHV pro rok 2023 (MV, 2023)
- ▶ Výroční zpráva o výkonnosti předkládané členskými státy Komisi v souvislosti s Azylovým, migračním a integračním fondem podle článku 35 nařízení (EU) 2021/1147 v účetním období 1. 7. 2021 – 30. 6. 2022 (MV, 2023)
- ▶ Výroční zpráva o výkonnosti předkládané členskými státy Komisi v souvislosti s Fondem pro vnitřní bezpečnost podle článku 30 nařízení (EU) 2021/1149 v účetním období 1. 7. 2021 – 30. 6. 2022 (MV, 2023)
- ▶ Výroční zpráva o výkonnosti předkládaných členskými státy Komisi v souvislosti s Nástrojem pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky podle článku 29 nařízení (EU) 2021/1148 v účetním období 1. 7. 2021 – 30. 6. 2022 (MV, 2023)
- ▶ Webové stránky fondů EU v oblasti vnitřních věcí
- ▶ Data z monitorovacího systému poskytnuté Zadavatelem

Název EY zahrnuje celosvětovou organizaci a může zahrnovat jednu či více členských firem Ernst & Young Global Limited, z nichž každá je samostatnou právníkou osobou. Ernst & Young Global Limited je britská společnost s ručením omezeným garancí, která neposkytuje služby klientům. Informace o tom, jak EY shromažďuje a používá osobní údaje, a o právech fyzických osob stanovených právními předpisy o ochraně osobních údajů jsou k dispozici na ey.com/privacy. Členské firmy EY neposkytují právní služby v zemích, kde to zákon neumožňuje. Podrobnější informace o naší organizaci najdete na našich webových stránkách ey.com.

© 2024 Ernst & Young, s.r.o. | Ernst & Young Audit, s.r.o. | E & Y Valuations s.r.o. | EY Law advokátní kancelář, s.r.o. Všechna práva vyhrazena.

Tento materiál má pouze všeobecný informační charakter, na který není možné spoléhat se jako na poskytnutí účetního, daňového ani jiného odborného poradenství. V případě potřeby se prosím obraťte na svého konkrétního poradce.

ey.com